

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Industrieplein (Wevelgem, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018H43
14/08/201/-24/08/2018

RAPPORTERING OPGRAVING DEEL 1: VERSLAG VAN RESULTATEN VAN DE OPGRAVING

Voorafgaand:

- Verslag van resultaten bureauonderzoek (2016L131) (ID 7317)
- Programma van maatregelen (2016L131)
- Verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek (2018C158) (ID 7317)
- Programma van maatregelen (2018C158)
- Archeologierapport (2018H43)

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Marie Lefere, Fedra Slabbinck, Bruno Polfliet

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert nv, OE/ERK/Archeoloog/2016/00069

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Archeologierapport	8
2	Verslag van resultaten van de opgraving.....	8
2.1	Beschrijvend gedeelte	8
2.1.1	Administratieve gegevens.....	8
2.1.2	Archeologische voorkennis	10
2.1.3	Onderzoeksoopdracht	11
2.1.4	Beschrijving van de geplande herinrichting	12
2.1.5	Beschrijving van de uitgevoerde werken.....	13
2.1.5.1	Motivering van de onderzoeksstrategie	13
2.1.5.2	Organisatie van de opgraving	15
2.1.5.3	Gebruikt materiaal	16
2.1.5.4	Beschrijving en motivering van eventuele afwijkende methodiek en bijstellingen van de oorspronkelijke strategie	17
2.1.5.5	Motivatatie van de selectie van de vondsten.....	17
2.1.5.6	Motivatatie voor de selectie van de stalen	17
2.1.5.7	Inbreng specialisten	17
2.1.5.8	Algemene wetenschappelijke advisering	17
2.2	Assessmentrapport.....	17
2.2.1	Gehanteerde methoden, technieken en criteria.....	17
2.2.2	Assessment	18
2.2.2.1	Assessment van de vondsten.....	18
2.2.2.2	Assessment van de stalen.....	26
2.2.2.3	Conservatie-assessment	27
2.2.2.4	Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren..	27
2.2.2.5	Assessment van de archeologische site.....	27
2.2.3	Potentieel voor wetenschappelijk onderzoek, aard en waardering.....	28
2.2.3.1	Uit te voeren onderzoeken en voorziene kaders	28
2.2.3.2	Strategie voor verwerking.....	29
2.2.3.3	Conservatiestrategie	29
2.2.3.4	Onderzoeksvragen die dienen beantwoord te worden bij vervolgonderzoek .	29
2.3	Interpretatie van het onderzochte gebied	30
2.3.1	Beschrijving van het onderzochte gebied	30
2.3.1.1	Traditionele landschappenkaart	30
2.3.1.2	Geologie	30
2.3.1.3	Bodem	32
2.3.1.4	Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop	37
2.3.1.5	Hydrografie	38
2.3.1.6	Historische voorkennis.....	39
2.3.1.7	Archeologische voorkennis.....	41
2.3.2	Voorlopige beschrijving van de archeologische site op basis van het sporen- en vondstenbestand	45
2.3.2.1	Analyse van de opbouw van de archeologische site	45

2.3.2.2	Analyse van archeologische structuren, spoorcategorieën, spoorcombinaties en individuele sporen	45
2.3.3	Bespreking van de resultaten gekoppeld aan het uitgevoerde natuurwetenschappelijke onderzoek.....	57
2.3.3.1	Beschrijving van de analysemethoden en technieken	57
2.3.3.2	Beschrijving van de uitwerkingsmethoden	58
2.3.3.3	Beschrijving van de vondsten die op basis van selectie bij het assessment verder onderzocht werden	58
2.3.3.4	Beschrijving en analyse van de vondstcategorieën	59
2.3.3.5	Beschrijving van de typologische, chronologische en ruimtelijke indeling van de vondsten	59
2.3.4	Datering en interpretatie van de archeologische site	60
2.3.4.1	Relatieve datering op basis van het sporen- en vondstenbestand	60
2.3.4.2	Absolute datering op basis van de vondsten	60
2.3.4.3	Absolute datering op basis van natuurwetenschappelijke dateringstechnieken	60
2.3.4.4	Absolute datering op basis van historische bronnen	61
2.3.4.5	Tafonomische opbouw en formatie van de archeologische site.....	61
2.3.5	Synthese	61
2.3.5.1	Gemotiveerde interpretatie van de vondsten, vondstcategorieën, sporen, spoorcombinaties, spoorcategorieën, archeologische structuren, en activiteitenzones .	61
2.3.5.2	Confrontatie van de bevindingen met eerder uitgevoerd onderzoek.....	62
2.3.5.3	Verwachtingen ten aanzien van nog niet opgegraven archeologisch erfgoed op het onderzochte terrein.....	62
2.3.5.4	Besluit.....	62
2.3.5.5	Belang en betekenis van de archeologische site binnen de bestaande kennis.	62
2.3.5.6	Zones waar geen archeologisch erfgoed aanwezig is.....	62
2.3.6	Beantwoording van de onderzoeksvragen	63
2.3.7	Samenvatting van het onderzoek voor een gespecialiseerd publiek	64
2.3.8	Samenvatting van het onderzoek voor een niet-gespecialiseerd publiek.....	65
2.4	Bibliografie.....	65
2.5	Bijlagen.....	66
2.5.1	Plannenlijst.....	66
2.5.2	Fotolijst	70
2.5.3	Sporenlijst	70
2.5.4	Vondsten- en Stalenlijst	70
2.5.5	Skeletformulieren.....	70
2.5.6	Conservatierapport.....	70
2.5.7	Resultaten van het aardkundige en natuurwetenschappelijk onderzoek.....	70
2.5.7.1	Aardkundig onderzoek	70
2.5.7.2	Natuurwetenschappelijk onderzoek	70
2.5.7.3	Profielbeschrijvingen van de referentieprofielen met foto's.....	71

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied en opgravingszone weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).	9
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).	9
Figuur 3: Thematische kaart proefsleuven.	11
Figuur 4: Weergave van het sleuvenplan met aanduiding van de advieszone.	12
Figuur 5: Geplande werken.	13
Figuur 6: Voorstel puttenplan weergegeven op de GRB-basiskaart.	14
Figuur 7: Opgravingszones weergegeven op de GRB-basiskaart.	15
Figuur 8: VNR. 3	19
Figuur 9: VNR. 14, 8 en 6	20
Figuur 10: VNR. 4	21
Figuur 11: VNR. 14	22
Figuur 12: VNR. 10	23
Figuur 13: VNR. 29	24
Figuur 14: Gedigitaliseerde aardewerktekeningen van enkele van de aangetroffen randscherven.	24
Figuur 15: VNR. 12	25
Figuur 16: VNR. 16	26
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (Bron: Geopunt).	30
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).	31
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).	32
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).	33
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2016, Bron: Geopunt).	34
Figuur 22: Opgravingsplan weergegeven op de bodemkaart met aanduiding van de geplaatste profielen.	35
Figuur 23: Zicht op profiel 2 vanuit het oosten.	36
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) (Bron: Geopunt).	37
Figuur 25: Hoogteverloop van het projectgebied (van noorden naar zuiden) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (Bron: Geopunt).	37

Figuur 26: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	38
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).	40
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	40
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).	41
Figuur 30: Allesporenkaart proefsleuvenonderzoek.	42
Figuur 31: Sleuvenplan met aanduiding van de advieszone (in het groen).	43
Figuur 32: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).	44
Figuur 33: Thematische kaart met weergave van de drainages.	46
Figuur 34: Overzicht van Structuur 1 vanuit het oosten.	47
Figuur 35: Detailplan van Structuur 1.	48
Figuur 36: Coupe AB op S15 (boven en gedigitaliseerde coupetekening (onder).	48
Figuur 37: Coupe AB op S21 (links) en S10 (rechts) vanuit het zuiden.	49
Figuur 38: Gedigitaliseerde coupetekening van S21 (links) en S10 (rechts).	49
Figuur 39: Coupe AB op S22 en S23.	50
Figuur 40: Gedigitaliseerde coupetekening van S22 en S23.	50
Figuur 41: Coupe AB op S19 vanuit het noorden.	51
Figuur 42: Gedigitaliseerde coupetekening van S19.	51
Figuur 43: Coupe AB op S27, vanuit het oosten.	52
Figuur 44: Gedigitaliseerde coupetekening van S27.	52
Figuur 45: Overzichtfoto van de structuur vanuit het oosten na het plaatsen van de coupes.	53
Figuur 46: Coupe AB op S3 (links) en gedigitaliseerde coupetekening (rechts).	53
Figuur 47: Coupe AB op S11 (links) en gedigitaliseerde coupetekening (rechts).	54
Figuur 48: Coupe AB op S1 vanuit het zuidwesten (rechts) en gedigitaliseerde coupetekening (links).	54
Figuur 49: Vlakopname van S32 dat doorsneden wordt door 2 drainagegreppels.	54
Figuur 50: Coupe AB op S26 vanuit het oosten (links) en gedigitaliseerde coupetekening (rechts).	55
Figuur 51: Coupe AB op S2 vanuit het oosten (links) en gedigitaliseerde coupetekening (rechts).	55
Figuur 52: Coupe AB op S34 vanuit het westen (links) en gedigitaliseerde coupetekening (rechts).	55

Figuur 53: Thematische kaart met weergave van de recente drainages. op die manier is te zien dat de aangetroffen greppels min of meer een gelijkaardige oriëntatie hebben.	56
Figuur 54: Opgravingsplan weergegeven op de Ferrariskaart (1771-1777). Hier is te zien dat S26 mogelijk gelijkloopt met een perceel zichtbaar op de Ferrariskaart.....	56
Figuur 55: Vlakopname van S32.	57
Figuur 56: Resultaat van de ¹⁴ C-dateringen.....	58
Figuur 57: Detailplan van het gebouw met weergave van de verschillende vondstcategorieën.	60
Figuur 58: Resultaat van de ¹⁴ C-dateringen.....	60
Figuur 59: Grafiek met gecalibreerde dateringen.....	71
Figuur 60: Opgravingsplan weergegeven op de bodemkaart met aanduiding van de geplaatste profielen.....	72
Figuur 61: Zicht op profiel 2 vanuit het oosten.	73

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: de administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn het onderzoek en de locatie van het onderzoek.	8
Tabel 2: Overzicht en aantallen van de verschillende vondstcategorieën.	18
Tabel 3: Overzicht van de verschillende aardewerkvondsten die aangetroffen werden in de paalsporen van de structuur.	19
Tabel 4: Weergave van het aantal aangetroffen sporen.....	27
Tabel 5: Overzicht van de historische situatie met de historische kaarten.	39
Tabel 6: Weergave van het aantal aangetroffen sporen.....	46
Tabel 7: Overzicht van de stalen geselecteerd voor natuurwetenschappelijk onderzoek.....	57
Tabel 8: Overzicht en aantallen van de verschillende vondstcategorieën.	59

1 Archeologierapport

Zie Deel 1: Archeologierapport (ID 239)

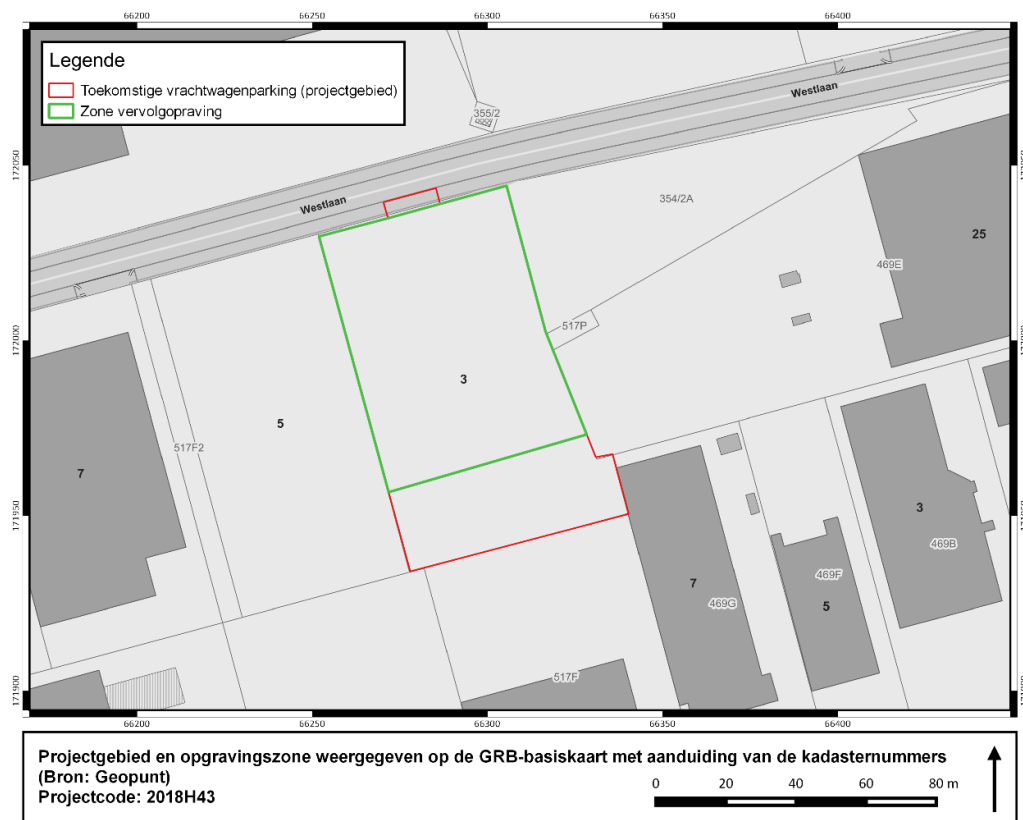
2 Verslag van resultaten van de opgraving

2.1 Beschrijvend gedeelte

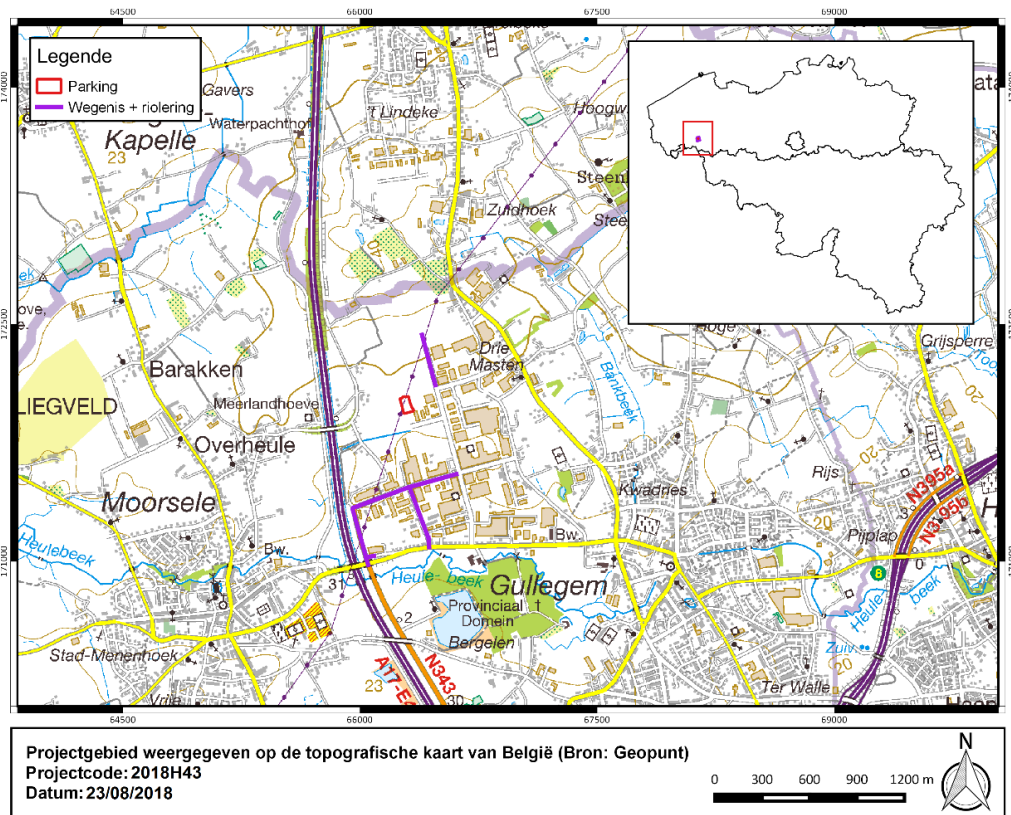
2.1.1 Administratieve gegevens

a) Projectcode	2018H43	
b) Nummer van het wettelijk depot van de rapportering	/	
c) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert nv OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Wevelgem
	Deelgemeente	Gullegem-Moorsele
	Postcode	8560
	Adres	Industrieplein 8560 Wevelgem
	Toponiem	Industrieplein
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 65256$ $Y_{\min} = 170931$ $X_{\max} = 67512$ $Y_{\max} = 172498$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Moorsele, Afdeling 4, Sectie B, nr 517h2 Zie Figuur 1	
f) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Zie Figuur 2	
g) Alle betrokken actoren en specialisten	Marie Lefere (projectleider/erkend archeoloog) Fedra Slabbinck (RTS- verantwoordelijke/assistent-archeoloog) Bruno Polfliet (assistent-archeoloog) Tessa van Esbroeck (assistent-archeoloog)	
g) De begin- en einddatum van de uitvoering van het onderzoek	14/08/2018-24/08/2018	
j) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Tabel 1: Administratieve gegevens: de administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn het onderzoek en de locatie van het onderzoek.

Figuur 1: Projectgebied en opgravingszone weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).

2.1.2 Archeologische voorkennis

Het projectgebied bevindt zich in een zone die volgens het gewestplan voorbestemd is als industrie. Bovendien bevindt het zich noch in een zone waar geen archeologie te verwachten valt, noch in een archeologische site en noch in een vastgestelde archeologische zone. Op basis hiervan kon worden vastgesteld dat een archeologienota diende opgemaakt te worden als de totale oppervlakte van minstens één van de kadastrale percelen 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 5845 m², vandaar dat men verplicht is om een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de bouwvergunning. In functie hiervan werd in december 2016 een archeologienota met uitgesteld traject geschreven, door het projectbureau Ruben Willaert nv. Op basis van deze bekrachtigde archeologienota kon de aanwezigheid van een archeologische site niet worden aangetoond, ten gevolge hiervan werd in de archeologienota een vervolgonderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Dit onderzoek werd uitgevoerd door archeologen van Ruben Willaert nv in het voorjaar van 2018. In de archeologienota bestonden de geplande werken uit verschillende wegenis- en rioleringswerken gecombineerd met de aanleg van een vrachtwagenparking. Het uitgevoerde vervolgonderzoek (2018C158) had enkel betrekking op de locatie van de toekomstige vrachtwagenparking. Tijdens dit vervolgonderzoek 6 sleuven getrokken over de volledige oppervlakte van de parking. De sleuven hadden over het algemeen een noordwest-zuidoost oriëntatie. Om de zichtbaarheid van de sporen te verbeteren en het algemeen overzicht te bewaren werden nog eens 3 kijkvensters aangelegd. Tijdens dit vooronderzoek werd op die manier ca. 982 m² onderzocht, dit komt neer op een dekkingpercentage van 18 % aangezien niet het volledige terrein vrij was van obstakels (522 m²).

Tijdens dit uitgevoerde proefsleuvenonderzoek werden 22 spoornummers en 7 vondstnummers uitgeschreven. Er werden sporen en vondsten aangetroffen uit de periode van de volle middeleeuwen. Het gaat om grachten en greppels (2), paalkuilen (17), kuilen (3), recente verstoringen en drainagegreppels. Er werden ook enkele natuurlijke verstoringen aangetroffen. Voor een totaaloverzicht van de sporen en vondsten wordt verwezen naar de rapportage omtrent het proefsleuvenonderzoek (Projectcode 2018C1258).

Ter hoogte van proefsleuven 2 en 3 bevond er zich een archeologisch interessante zone, deze werd verder onderzocht door middel van 3 kijkvensters. Ter hoogte van deze zone werden verschillende paalkuilen aangetroffen. Tussen deze paalkuilen kon een samenhang worden gezien. Het betreft een gebouwplattegrond met een vermoedelijke ZW/NO oriëntatie. Alle paalkuilen hebben een lichtgrijze vulling met houtskoolspikkels, verbrande leem en grijs gedraaid aardewerk. Op basis van de aangetroffen vondsten kan de gebouwplattegrond vermoedelijk gedateerd worden in de volle middeleeuwen. Typisch voor deze periode is een drieschepig gebouwtype met ruime middenbeuk, ontdubbelde gebintekoppels en rechte of vrij licht gebogen wanden.¹ Gelijkaardige gebouwplattegronden werden onder meer reeds aangetroffen te Oostakker-Eekhoutdriesstraat², Aalter-Langevoorde³, Merendree-Molenkouterslag⁴, Nevele-Merendreedorp⁵, Brugge-Sint-Andries⁶ en Pittem-Paardestraat⁷.

¹ De Clercq 2017

² Rapport in opmaak bij Ruben Willaert bvba

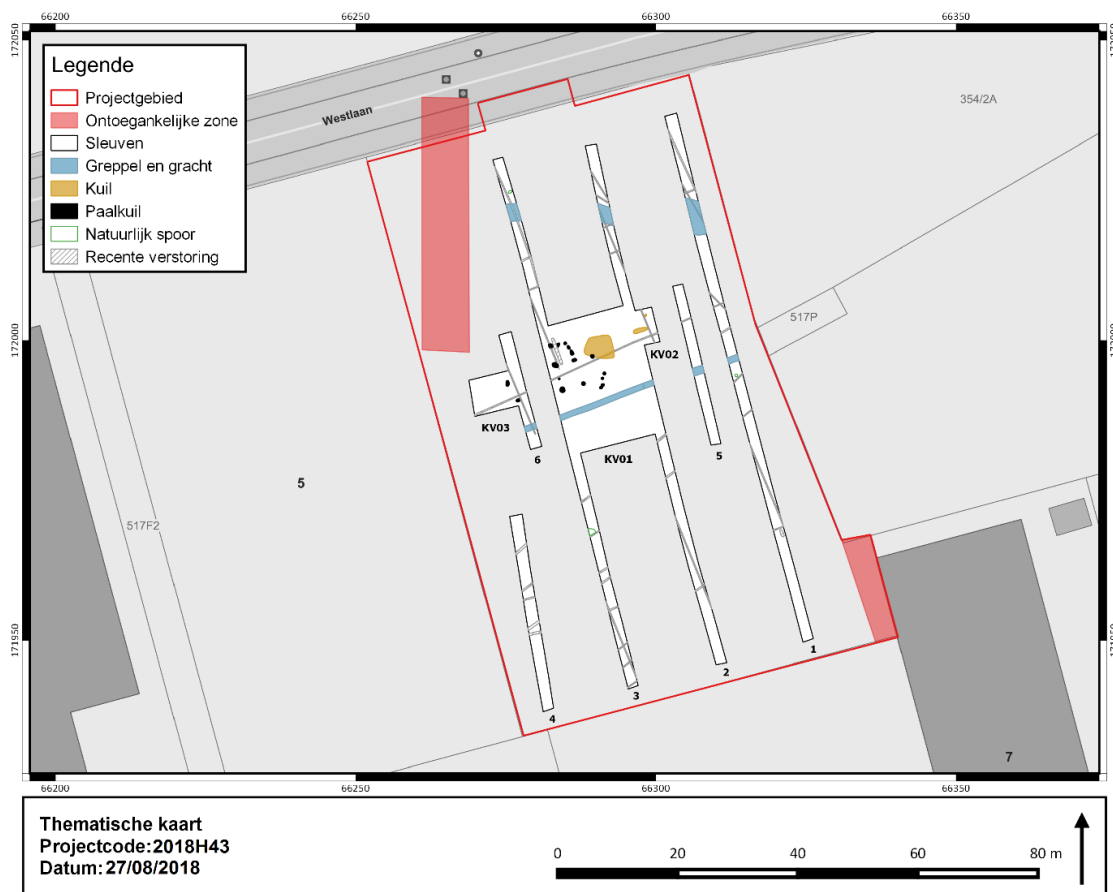
³ De Clercq & Mortier 2000

⁴ Vanhee & Hoorne 2006

⁵ De Logi & Van Cauwenbergh 2010

⁶ Hollevoet Y. & Hillewaert B. 1997

⁷ Rapport in opmaak bij Ruben Willaert bvba.

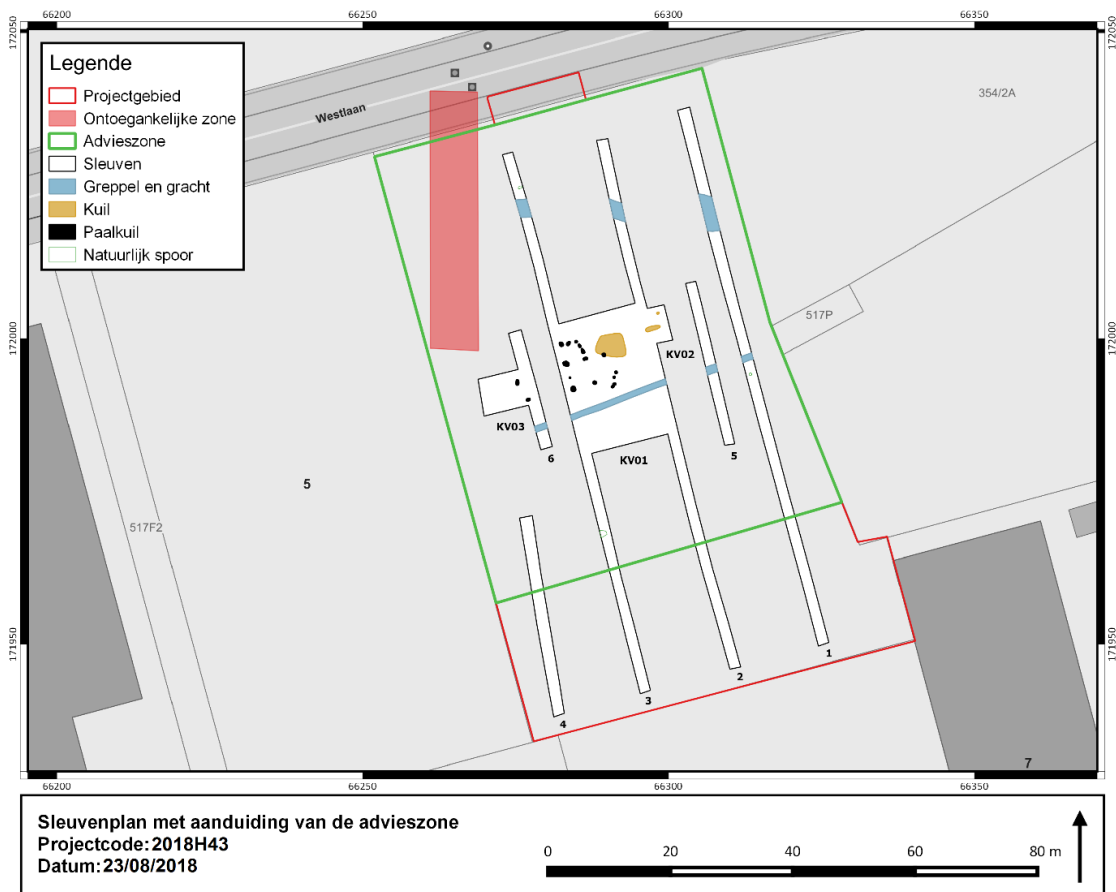
Figuur 3: Thematische kaart proefsleuven.

2.1.3 Onderzoeksopdracht

Dit onderzoek – vond plaats van 14 augustus 2018 tot en met 24 augustus 2018 – werd uitgevoerd naar aanleiding van een stedenbouwkundige aanvraag in opdracht van de gemeente Wevelgem. In functie hiervan werden reeds enkele vooronderzoeken verricht in de vorm van een bureaustudie (cfr. Verslag van resultaten bureauonderzoek) en een proefsleuvenonderzoek (cfr. Verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek). Op basis van deze vooronderzoeken kon de aanwezigheid van bewaarde archeologische resten ter hoogte van het projectgebied worden aangetoond. Het betreft resten uit de volle middeleeuwen.

Het terrein dat kon worden onderzocht door middel van het proefsleuvenonderzoek had een totale oppervlakte van 5845 m². Op het terrein werden 6 NZ-georiënteerde proefsleuven aangelegd en 2 kijkvensters. Dit onderzoek werd uitgevoerd door archeologen van Ruben Willaert bvba.

Uit dit uitgevoerde proefsleuvenonderzoek worden afgeleid dat er zich ter hoogte van het projectgebied een hoofdgebouw uit de volle middeleeuwen bevond. Bijgevolg werd een vervolgoopgraving met een oppervlakte van ca. 4209 m² geadviseerd.

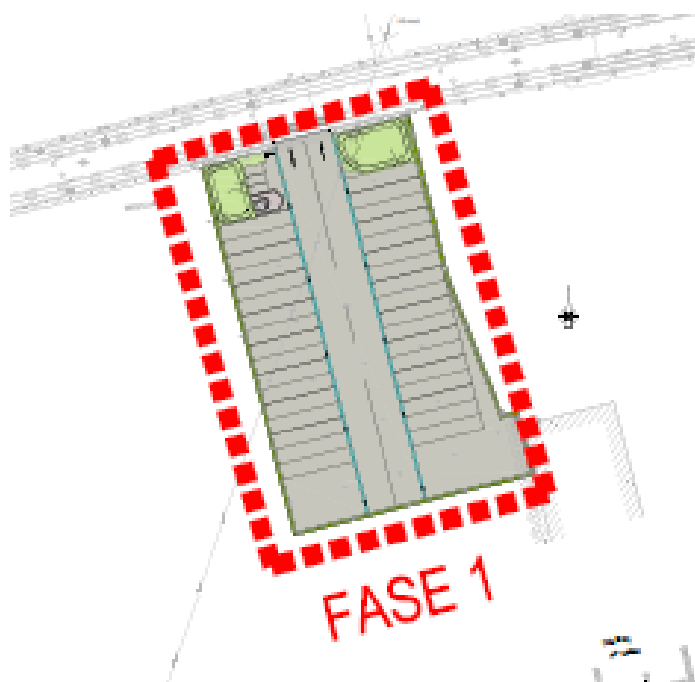

Figuur 4: Weergave van het sleuvenplan met aanduiding van de advieszone.

2.1.4 Beschrijving van de geplande herinrichting

Het gemeentebestuur van Wevelgem wenst over te gaan tot de revitalisering van de industriezone Gullegem-Moorsele. Het betreft een industriezone die werd aangelegd in de jaren zestig van de vorige eeuw en waarvan het wegdek en de riolering zich in slechte staat bevinden. De opdrachtgever plant de aanleg van een riolering en wegenis ter hoogte van de Muizelstraat/Noordstraat (incl. doorsteek Hondschotestraat/Drieslaan/Nijverheidslaan) en de aanleg van een vrachtwagenparking ter hoogte van het kadasterperceel Moorsele, afdeling 4, Sectie B, nr: 517h2, in de Westlaan.

Meer informatie kan u terugvinden in het voorgaande bureauonderzoek met projectcode 2016L131.

Figuur 5: Geplande werken.

2.1.5 Beschrijving van de uitgevoerde werken

2.1.5.1 Motivering van de onderzoeksstrategie

Op basis van de geselecteerde zone uit het proefsleuvenonderzoek werd een puttenplan opgesteld waarbij zoveel als mogelijk rekening werd gehouden met de resultaten van het proefsleuvenonderzoek. Er werd beslist om het terrein op te splitsen in 3 werkputten.

Figuur 6: Voorstel puttenplan weergegeven op de GRB-basiskaart.

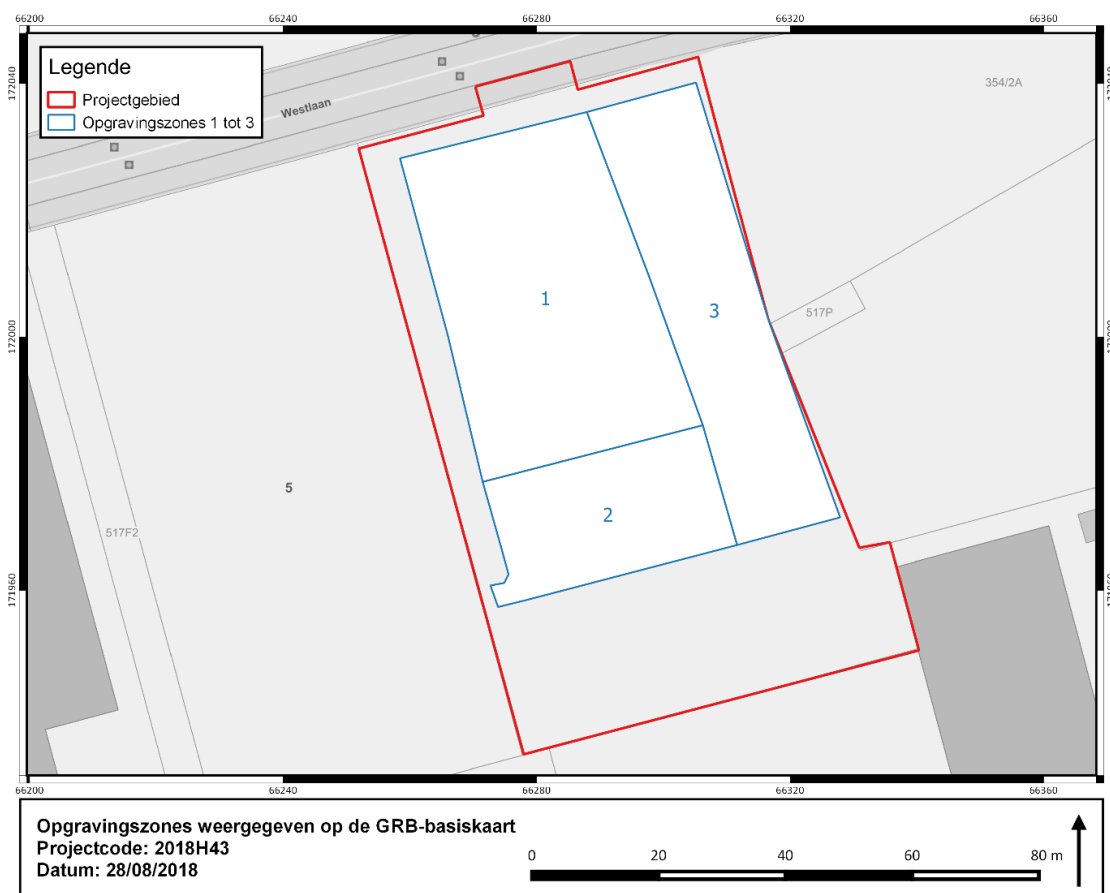
Alle werkputten werden machinaal aangelegd door een kraan op rupsbanden met een tandenloze graafbak van 1,8 of 2 m. Per werkput werd eerst de teelaarde afgegraven, dit onder begeleiding van de veldwerkleider. Deze teelaarde werd afgevoerd. Nadien werd verdiept tot het gewenste archeologische niveau. Ook dit gebeurde onder begeleiding van de veldwerkleider. Het archeologisch vlak werd aangelegd op de top van de weinig verweerde moederbodem. Het afgraven tot het archeologische niveau gebeurde telkens laagsgewijs zodat sporen die op een hoger niveau zichtbaar zijn, herkend konden worden.⁸ Eenmaal het archeologische vlak bereikt was, werden de aangetroffen sporen ingekrast, genummerd en zowel de vlakken als de sporen zijn gefotografeerd. Nadien werden de sporen ingemeten en voorzien van een beschrijving (spoornummer, vorm, soort, kleur, inclusies, ...) met behulp van de *robotical Total Station* (rTS). Natuurlijke bodemsporen (S998) en recente verstoringen (S999) werden gegroepeerd onder 1 spoornummer per put. Eenmaal het archeologische vlak was aangelegd werd dit vlak gecontroleerd op metaalvondsten door middel van een metaaldetector. Ook werden tijdens het inmeten hoogtematen genomen van het archeologisch vlak en het maaiveld. Eenmaal dit was afgerond en de ruwe digitale data gecontroleerd, kon worden overgegaan tot verder onderzoek van de sporen (couperen, verdiepen, uithalen, bemonsteren, ...).

⁸ Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld brandrestengraven.

2.1.5.2 Organisatie van de opgraving

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd door een team archeologen van Ruben Willaert bvba: M. Lefere (erkend archeoloog/veldwerkleider), B. Polfliet (archeoloog), F. Slabbinck (RTS-verantwoordelijke/assistent-archeoloog) en T. Van Esbroeck (assistent-archeoloog).

Tijdens het onderzoek werd ietwat afgeweken van het oorspronkelijke puttenplan. Aangezien alle teelaarde voorafgaand aan de aanleg van de werkputten werd afgegraven en afgevoerd, werd geopteerd om eerst de teelaarde van Werkput 1 af te graven, daarna werd gestart met het deel van Werkput 2 dat in het verlengde lag van Werkput 1. Voor de aanleg van de toekomstige vrachtwagenparking dient de teelaarde die zich buiten de zone van de opgraving, maar wel binnen het projectgebied, ook worden afgegraven. Deze werd mee afgegraven met de teelaarde van Werkput 2, waardoor Werkput 3 eigenlijk constant fungeerde als werfweg voor de afvoer van de teelaarde. Deze put werd als laatste aangelegd.

Figuur 7: Opgravingszones weergegeven op de GRB-basiskaart.

Alle werkputten werden machinaal aangelegd door een kraan op rupsbanden met een tandeloze graafbak met een breedte van 2 m. Per werkput werd eerst de teelaarde afgegraven, deze werd apart gestockeerd. Nadien werd dit eerste vlak (Vlak 0, spoor 1000) onderzocht door middel van een metaaldetector.⁹ Dit had enerzijds tot doel om eventueel aanwezige (on)ontplofte munitie te lokaliseren en anderzijds metaalvondsten in te zamelen. Hierbij werden enkel in Werkput 2 een tweetal vondsten aangetroffen. Deze werden voorzien van een vondstnummer en vondstenkaartje en nadien werden ze ingemeten.

⁹ Deze metaaldetectie werd uitgevoerd door M. Lefere.

Nadien werd machinaal verdiept tot het gewenste archeologische niveau. Dit gebeurde telkens onder begeleiding van de archeologen. Het archeologische vlak werd aangelegd op de top van de weinig verweerde natuurlijke bodem. Het afgraven tot het archeologisch niveau gebeurde telkens laagsgewijs zodat sporen die op een hoger niveau zichtbaar zijn, herkend konden worden.¹⁰ Eenmaal het archeologische vlak bereikt was, werden de aangetroffen sporen ingekrast, genummerd en zowel de vlakken als de sporen zijn gefotografeerd. Ook werden overzichtsfoto's genomen van de werkputten. Nadien werden de sporen ingemeten en voorzien van een beschrijving (spoornummer, vorm, soort, kleur, inclusies, ...) met behulp van de *robotical Total Station* (rTS). Natuurlijke bodemsporen (S998) en recente verstoringen (S999) werden gegroepeerd onder één spoornummer per put. Eenmaal het archeologische vlak was aangelegd werd dit vlak nogmaals gecontroleerd op metaalvondsten en munitie met behulp van de metaaldetector. Ook hier werden de aangetroffen metaalvondsten voorzien van een vondstnummer en vondstenkaartje en werden deze ingemeten. Op dit vondstenkaartje bevond zich de projectcode (2018H43), een interne code (GUMO-18), het putnummer, het vlaknummer, het spoornummer, het laagnummer, het profielnummer, de vondstnummer, de aard van de vondst, de verzamelwijze en de datum. Ook voor de staalnames werden dergelijke vondstenkaarten gebruikt.

Ook werden tijdens het inmeten hoogtematen genomen van het archeologische vlak en het maaiveld. Eenmaal dit alles was afgerond en de ruwe digitale data waren gecontroleerd kon worden overgegaan tot verder onderzoek van de sporen (couperen, verdiepen, uithalen, bemonsteren, ...).

Verwerking en rapportage zijn van start gegaan na het einde van het veldwerk. Tijdens deze verwerking zijn alle opgravingsdata geadministreerd en gedigitaliseerd. Het vondstmateriaal werd gewassen, geteld en bestudeerd. Indien nodig werden de vondsten getekend. De meetresultaten werden verwerkt tot een sporenplan. Datering en eventuele faseringen kunnen eveneens aan dit kaartbeeld worden toegevoegd. Op basis van deze gegevens werd getracht om een zo goed mogelijk beeld antwoord te formuleren op de gestelde onderzoeksvragen. ook werden verschillende stalen geanalyseerd en verder onderzocht door middel van natuurwetenschappelijk onderzoek.

De vondsten worden tijdens deze verwerking bewaard in het depot van Ruben Willaert bvba. Alle ingezamelde archeologische vondsten en data zijn, conform de overeenkomst tussen Ruben Willaert bvba en de opdrachtgever, eigendom van de stad Wevelgem.

2.1.5.3 Gebruikt materiaal

De verschillende werkputten zijn aangelegd in aanwezigheid van de veldwerkleider en erkend archeoloog. Het afgraven van de teelaarde gebeurde met een 21 ton rupskraan met een platte graafbak van 1,80 m breed. Nadat het juiste archeologische niveau bereikt werd dit volledig opgeschaafd teneinde de zichtbaarheid van de sporen te verhogen. Op die manier konden de verschillende sporen geïdentificeerd en herkend worden. Zo konden ze worden gefotografeerd met behulp van een Nikon COOLPIX AW120 camera. Deze camera is gekoppeld aan Getac-tablet waarbij deze laatste functioneert als digitaal fotoformulier. Op deze digitale formulieren staan alle gegevens die op een analoog fotobordje terug te vinden zijn. Het gaat om:

- Projectcode: 2018H43
- Projectnaam: GUMO-18
- Werkputnummer
- Vlaknummer

¹⁰ Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld brandrestengraven.

- Spoornummer(s) indien van toepassing
- Aard van de foto: Detail, coupe, overzichtsfoto, profielfoto, sfeer, ...

Al deze gegevens worden op die manier ook aan de foto gekoppeld (op basis van de bestandsnaam) en op die manier kan een database en fotolijst worden opgemaakt die als bijlage bij dit rapport is toegevoegd.

De dimensies en oriëntatie werden aangeduid met een noordpijl en schaalbalk. De vondsten werden ingezameld en geregistreerd volgens de wettelijke normen.

2.1.5.4 Beschrijving en motivering van eventuele afwijkende methodiek en bijstellingen van de oorspronkelijke strategie

Tijdens het onderzoek bleek al snel dat het vooropgestelde puttenplan en bijbehorende oppervlaktes volstonden om de site volledig te begrijpen. De teelaarde werd apart afgegraven en onmiddellijk weggevoerd. Ook de aangelegde putten werden niet meer gedicht. Deze afgegraven grond werd gestockeerd het resterende deel van het terrein dat niet weerhouden was voor de opgraving.

2.1.5.5 Motivatie van de selectie van de vondsten

Tijdens het archeologisch onderzoek werden verschillende vondsten aangetroffen. Het grootste aandeel betreft vondsten die werden aangetroffen tijdens het aanleggen van het archeologische vlak en tijdens het manueel en/of machinaal bewerken van de sporen (couperen, afwerken en uithalen van de tweede helften). Deze vondsten werden voorzien van een vondstenkaartje met daarop alle nodige informatie. Nadien werden deze ook ingemeten, teneinde een exacte locatie te hebben. Het gaat hierbij om aardewerk en keramisch bouw materiaal.

2.1.5.6 Motivatie voor de selectie van de stalen

Tijdens het archeologische onderzoek werden eveneens verschillende stalen genomen, met het oog op natuurwetenschappelijk onderzoek, dit met het oog op het bekomen van een absolute datering. Dit kan gebeuren door ¹⁴C-datering op houtskool of ander dateerbaar materiaal.

2.1.5.7 Inbreng specialisten

Drs. G. Verbrugghe (Vakgroep Archeologie UGent)
 Drs. E. Deschepper (Vakgroep Archeologie UGent)
 Prof. dr. W. De Clercq (Vakgroep Archeologie UGent)

2.1.5.8 Algemene wetenschappelijke advisering

/

2.2 Assessmentrapport

2.2.1 Gehanteerde methoden, technieken en criteria

In het assessment wordt een inschatting gemaakt van het potentieel van de opgravingsresultaten in het kader van de beoogde kennisvermeerdering. Hierbij wordt bekeken waar het potentieel op kennisvermeerdering aanwezig is, wat de aard ervan is en wat nodig is om deze kennisvermeerdering te verkrijgen.

2.2.2 Assessment

2.2.2.1 Assessment van de vondsten

Op het terrein werden in totaal 32 vondstnummers uitgeschreven, het gaat hier zowel om vondsten als stalen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende aantallen per vondstcategorie.

Code	Categorie	Aantal
AW	Aardewerk	19
BOUW	Keramisch bouw materiaal	1
MHK	Houtskoolmonster	11

Tabel 2: Overzicht en aantallen van de verschillende vondstcategorieën.

2.2.2.1.1 Aardewerk

Tijdens de uitvoering van het veldwerk werd in verschillende van de paalsporen en in 1 van de grachten aardewerk aangetroffen. Het gaat om 19 uitgeschreven vondstnummers. Er werden 6 wandfragmenten oxiderend gebakken aardewerk aangetroffen (7,6 %), 68 fragmenten reducerend gebakken aardewerk (86,1 %) en 5 wandscherven handgevormd aardewerk (6,3 %)¹¹. Het grootste aandeel van het aardewerk bestaat uit gereduceerd aardewerk, dit suggereert een datering in de vroege tot volle middeleeuwen.

Handgevormd aardewerk

Er werden 5 wandscherven handgevormd aardewerk aangetroffen in S9 (VNR. 3), waarvan niet kan worden vastgesteld of het in de traditie van het Handgevormd grijs moet gezien worden. De wandscherven zijn vrij fragmentarisch waardoor een exacte datering moeilijk is. Vermoedelijk zijn ze iets ouder en moeten ze eerder geplaatst worden in de Karolingische traditie, al kan dit niet met zekerheid worden vastgesteld. Mogelijk gaat het hier om de zogenaamde *chaff-tempered ware*, vermoedelijk van lokale makelij. Het gaat om een baksel met vegetale vershraling. Dit zou gedateerd kunnen worden in de Vroegmiddeleeuwse periode. De overige aangetroffen scherven uit dit spoor kunnen eerder geplaatst worden in de traditie van het Handgevormd Vroeggrijs aardewerk (cfr. *infra*).

¹¹ Dit betreft aardewerk dat met zekerheid handgevormd is. Onder het reducerend gebakken aardewerk vallen verschillende scherven die vermoedelijk ook in de traditie van handgevormd aardewerk moeten worden geplaatst. Het gaat hier om Handgevormd Vroeggrijs aardewerk dat gedateerd kan worden in de vroege middeleeuwen. Het onderscheid tussen handgevormd aardewerk of aardewerk dat vervaardigd werd op een traagdraaiend pottenbakkerswiel is niet altijd even duidelijk. Het overige handgevormde aardewerk is vermoedelijk van oudere datum, vandaar het onderscheid.

Figuur 8: VNR. 3

Hieronder wordt het aardewerk weergegeven dat verzameld werd uit het gebouw.

Vondstnr	Inhoud	Aantal	Gewicht	Artefacttype	Soort	Opmerking
3	AWH	5	25,00 gr	AWH	MAI: 1, 5 wandfragmenten	<i>Chaff-tempered ware?</i>
4	AWG	2	36,00 gr	GRS	MAI: 1, 2 randfragmenten	Kogelpot?
6	AWG	3	11,00 gr	ROOD	MAI: 1, 3 wandfragmenten	
8	AWG	1	1, 00 gr	ROOD	MAI: 1, 1 wandfragment	
12	AWG	9	56,00 gr	GRS	MAI: 1, 9 wandfragmenten	
14	AWG	5	46,00 gr	GRS	MAI: 1, 1 randfragment, 4 wandfragmenten	Kogelpot?
14	AWG	2	12,00 gr	ROOD	MAI: 1, 2 wandfragmenten	
17	AWG	1	1,00 gr	GRS	MAI: 1, 1 wandfragment	
20	AWG	1	1,00 gr	GRS	MAI: 1, 1 wandfragment	
31	AWG	1	5,00 gr	GRS	MAI: 1, 1 wandfragment	

Tabel 3: Overzicht van de verschillende aardewerkvondsten die aangetroffen werden in de paalsporen van de structuur.

Oxiderend gebakken aardewerk

Deze aardewerksoort bestaat alle types aardewerk die gebakken zijn in een oxiderende atmosfeer, vandaar de rode kleur. Er komt Vroegrood en Rood aardewerk voor en dit vanaf de 12^e eeuw. In de 15^e eeuw kent het zijn grote doorbraak. Glazuur komt voor vanaf de 2^e helft van de 12^e eeuw.¹² Rond 1300 zijn vrijwel alle oxiderend gebakken vormen spaarzaam geglaazuurd. Vanaf de 1ste helft van de 15^e eeuw wordt de binnenzijde volledig geglaazuurd en aan het einde van de 16^e eeuw zijn alle vormen die vuil kunnen worden volledig geglaazuurd.¹³

¹² De Groote, 2008, p.105, 300-301.

¹³ Bartels, 1999, p.107

Het rode aardewerk blijft zijn dominante positie behouden tot ver in de postmiddeleeuwse periode.¹⁴

Uit S5 (VNR. 14) werden ook 2 scherven rood gebakken aardewerk gehaald. Het betreft 2 wandscherven, waardoor ze niet aan een bepaald type kunnen worden toegewezen. Het gaat om 2 wandscherven Vroegrood aardewerk. Ook werd 1 wandscherf uit S10 (VNR. 8) gerecupereerd, ook Vroegrood aardewerk. Net zoals de 3 wandscherven die werden aangetroffen in S28 (VNR. 6). Vroegrood aardewerk is een oxiderende gebakken aardewerksoort die vervaardigd is op een snelle draaischijf. Dit type aardewerk komt voor vanaf de 12^e eeuw en verdwijnt omstreeks de 14^e eeuw.¹⁵

Figuur 9: VNR. 14, 8 en 6

Algemeen kan gesteld worden dat het voorkomende rode aardewerk op de site in Gullegem-Moorsele in de beginfase van het oxiderend gebakken aardewerk kan geplaatst worden.

Reducerend gebakken aardewerk¹⁶

¹⁴ De Groote, 2008, p. 301.

¹⁵ De Groote, 2008, p. 107.

¹⁶ Zoals eerder aangegeven is het onderscheid tussen handgevormd en gedraaid aardewerk niet altijd even duidelijk vast te stellen, gezien het gebruik van een traagdraaiend pottenbakkerswiel. Enkele van deze scherven zijn vermoedelijk handgevormd, het onderscheid is niet altijd duidelijk te zien, aangezien het vaak zeer kleine scherven betreft.

Zoals eerder aangegeven beslaat het grijs gebakken aardewerk de grootste component van het gedraaide aardewerk (61 fragmenten). Grijs gebakken aardewerk komt voor tot in de 16^e eeuw, maar is dominant tot en met de 14^e eeuw. Nadien wordt het aandeel van oxiderend gebakken aardewerk veel groter dan het reducerende. In de periode van de 10^e tot de 16^e eeuw is er een zeer grote variëteit in het vormenspectrum. Tot het midden van de 12^e eeuw komen er vooral kogelpotten voor, naast een klein percentage van tuitpotten, pannen en kommen. De kogelpot zal als vorm verdwijnen omstreeks de 14^e eeuw.¹⁷ Mogelijk kunnen enkele van de aangetroffen scherven eerder toegewezen worden aan de Karolingische traditie waarbij het nog kan gaan om handgevormd aardewerk. Koen De Groote beschrijft dit onder Handgevormd Vroeggrijs. Het is een aardewerkvorm die voorkomt vanaf de 9^e eeuw en dit tot de 12^e eeuw. Andere scherven die werden aangetroffen kunnen al in de traditie van gedraaid aardewerk geplaatst worden (waarbij gebruik gemaakt werd van een traagdraaiende of sneldraaiende schijf).

De scherven grijs gebakken aardewerk die werden aangetroffen tijdens de opgraving aan het Industrieplein te Gullegem-Moorsele bestaan voornamelijk uit wandscherven. Er werd een totaal van 5 randfragmenten (8,2 %) aangetroffen, alle overige scherven betreffen wandfragmenten (91,8 %).

VNR 4 (S10) betreft 2 sterk verweerde randfragmenten uit reducerend gebakken aardewerk. Het gaat hierbij om 2 fragmenten van een kogelpot, vermoedelijk één van de oudere types dat mogelijk kan gedateerd worden in de periode van de 9e tot 10e eeuw, deze passen nog binnen de Karolingische traditie. Vermoedelijk betreft het een handgevormd exemplaar.¹⁸ Mogelijk zijn er nog enkele roetsporen aan de buitenkant zichtbaar. Ook de enkele scherven die werden aangetroffen in de moederbodem (VNR. 2) kunnen in deze traditie geplaatst worden. Uit S5 (VNR. 14) werden 5 stuks grijs gebakken aardewerk gerecupereerd, waaronder 1 randfragment. Het fragment is vrij fragmentarisch, maar vermoedelijk betreft het hier eveneens een kogelpot.

Figuur 10: VNR. 4

¹⁷ De Groote, 2008, p. 294-299.

¹⁸ De Groote, 2008, p. 199.

Figuur 11: VNR. 14

Uit S3 (VNR. 10) werden 23 fragmenten grijs gebakken aardewerk gerecupereerd, 22 wandfragmenten en 1 randfragment. Op basis van het profiel van de rand kan verondersteld worden dat het gaat om een kogelpot. Bij dit exemplaar is het niet volledig duidelijk of het hier nog een handgevormd al dan niet een gedraaid exemplaar betreft. Er kan ook gebruik gemaakt zijn van een traag- of sneldraaiend wiel bij de vervaardiging van dit exemplaar. Vermoedelijk kan dit exemplaar gedateerd worden omstreeks de 11^e of 12^e eeuw.

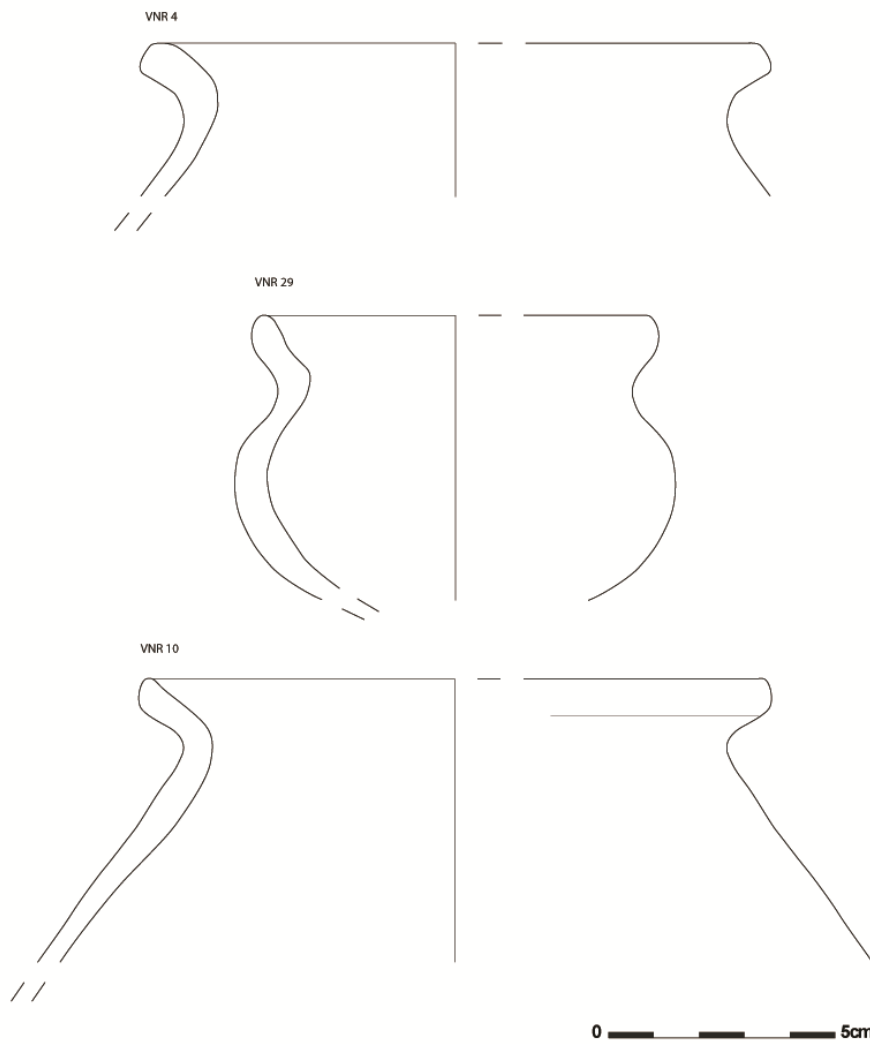
Figuur 12: VNR. 10

Uit S11 (VNR. 29) kon een volledig profiel van een kom gerecupereerd worden. De aanzet naar de bodem is net zichtbaar. Het betreft een klein exemplaar met een hoogte van 6,5 cm. Een kom is een diepe, open vorm met een halfbolvormig lichaam en een licht ingesnoerde hals. Bij de jongere types kan de ingesnoerde hals ontbreken. Ook hier betreft het vermoedelijk een vrij vroeg exemplaar. Kommen zijn in de oudste periode (9^e tot 10^e eeuw) nog vrij zeldzaam. Het aangetroffen exemplaar kan niet onmiddellijk aan een bepaald vormtype worden toegewezen, maar kan op basis van het baksel vermoedelijk in deze vroege periode gedateerd worden. Ook hier lijkt het opnieuw te gaan om de Karolingische traditie.¹⁹

¹⁹ De Groote, 2008, p. 225.

Figuur 13: VNR. 29

Figuur 14: Gedigitaliseerde aardewerktekeningen van enkele van de aangetroffen randscherven.

De overige wandscherven die zijn aangetroffen kunnen niet aan een bepaald vormtype worden toegewezen. Het betreft in de meeste gevallen scherven die kunnen toegewezen worden aan de eerder Karolingische traditie. Het is niet altijd even duidelijk of het om handgevormd of gedraaid materiaal (traagdraaiend of sneldraaiend pottenbakkerswiel) gaat. Zoals bijvoorbeeld de wandfragmenten die werden aangetroffen in S9 (VNR. 12). Er werden in dit spoor enkele scherven gevonden die vermoedelijk behoren tot het type van *chaff-tempered ware*. De overige aangetroffen scherven behoren echter niet tot deze traditie, maar eerder tot de volmiddeleeuwse traditie. Mogelijk gaat hier nog om handgevormd materiaal.

Figuur 15: VNR. 12

Er werden enkele fragmenten aangetroffen die vermoedelijk aan meerdere kogelpotten kunnen worden toegewezen. Een kogelpot is een min of meer halfbolvormige gesloten vorm met een korte, meestal uitstaande hals en een afgeronde of licht lensvormige bodem. Dergelijke potten werden gebruikt als kookpot of voorraadpot, maar kunnen ook ingezet worden als drinkbeker of kamerpot. Tot aan de 12^e eeuw is het onderscheid tussen een kogelpot en voorraadpot niet te zien, het is pas later dat de voorraadpot zich echt als apart type zal ontwikkelen. Kogelpotten komen voor tot omstreeks de 13^e eeuw. De hier aangetroffen types behoren tot de vroegste periode en kunnen vermoedelijk gedateerd worden tussen de 9^e en 12^e eeuw.²⁰ Ook werd een volledig profiel teruggevonden van een kom. Een kom betreft een diepe, open vorm met een halfbolvormig lichaam. Kommen komen voor vanaf het begin van de volle middeleeuwen, al komt ze pas vaker voor vanaf het begin van de 13^e eeuw. Het hier aangetroffen exemplaar kan

²⁰ De Groote, 2008, p. 196.

vermoedelijk vroeger gedateerd worden, aangezien het mogelijk een exemplaar betreft uit de Karolingische traditie.²¹ Tot aan de 12^e eeuw komen ze echter niet zo vaak voor. Mogelijk werden er toen nog vooral exemplaren in hout gebruikt waardoor kommen in aardewerk nog niet echt nodig waren.²²

Het voorkomen van zowel grijs als rood gebakken aardewerk laat toe om van een datering te spreken vanaf de 12^e eeuw. Het aandeel grijs gebakken aardewerk is wel veel hoger dan het aandeel rood gebakken aardewerk, mogelijk kan de site dan toch vroeger gedateerd worden. Het feit dat er ook nog aardewerk werd aangetroffen dat nog in de Karolingische traditie kan geplaatst worden steunt ook de oudere datering. Het gaat bijgevolg om een structuur die op basis van het aangetroffen aardewerk in de vroege tot volle middeleeuwen kan gedateerd worden.

2.2.2.1.2 *Keramisch bouw materiaal*

Er werd tijdens de opgraving 1 stuk bouw materiaal aangetroffen. Het betreft een zeer sterk verweerd stuk, mogelijk gaat het zelf om een stuk van een amfoor, al kan omwille van de verwerkingstoestand hier geen verdere uitspraak over gedaan worden.

Figuur 16: VNR. 16

2.2.2.2 *Assessment van de stalen*

Tijdens de uitgevoerde opgraving aan het Industrieplein te Gullegem-Moorsele werden 11 stalen genomen in functie van verder natuurwetenschappelijk onderzoek. Het betreffen allen houtskoolmonsters met het oog op het bekomen van een datering.

²¹ De Groote, 2008, p. 222-223.

²² De Groote, 2008, p. 234.

2.2.2.3 Conservatie-assessment

Er zijn geen vondsten die in aanmerking komen voor conservatie of waarvan de bewaring problematisch is. De aangetroffen aardewerkfragmenten zijn allen in vrij goede staat, al zijn ze vaak zeer fragmentarisch van aard. Er zijn ook geen volledige exemplaren aangetroffen die een eventuele reconstructie of restauratie vragen.

2.2.2.4 Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

Een assessment van de sporen vertrekt vanuit de informatie op de aanwezige sporenformulieren en de confrontatie van de in deze fase reeds beschikbare dateringselementen (natuurwetenschappelijke dateringen, cultuurhistorische waarnemingen of interpretaties). Er wordt een verband gelegd met het beschreven assessment van de vondsten en de stalen. Vanuit datzelfde verband wordt vervolgens een inschatting gemaakt van de tafonomie en de mogelijke functie van de sporen en de daaruit resulterende bewaringstoestand. Het assessment geeft een beschrijving van de sporen, spoorcombinaties en structuren, en biedt een inschatting van hun bewaringstoestand en hun typologische, chronologische en ruimtelijke indeling.

Tijdens de opgraving aan het Industrieplein te Gullegem-Moorsele werden verschillende sporen aangetroffen. Een aantal van deze sporen vormt een spoorcombinatie en archeologische structuur.

Afkorting	Soort	Aantal
PK	Paalkuil	27
KL	Kuil	2
GR	Greppel	5
DRI	Drainage	36
NV	Natuurlijke verstoring	4
REC	Recente verstoring	2

Tabel 4: Weergave van het aantal aangetroffen sporen.

Natuurlijke verstoringen kregen het spoornummer S998 en recente verstoringen het spoornummer S999.

2.2.2.5 Assessment van de archeologische site

2.2.2.5.1 Algemeen

Voor een archeologische site wordt een inschatting gemaakt van de bewaringstoestand, het chronologisch kader, en de functionele of culturele interpretatie. De ruimtelijke verdeling van de eventuele vondsten en sporen wordt geïnterpreteerd. Het assessment van de archeologische site integreert eveneens alle informatie over het historische, landschappelijke en archeologische kader van de archeologische site. Uiteindelijk wordt per dateringsfase het potentieel op kennisvermeerdering ingeschat. Bij artefactensites worden activiteitenzones gelijkgesteld met zones.

2.2.2.5.2 Industrieplein Gullegem-Moorsele

Op basis van de eerder uitgevoerde onderzoeken aan het Industrieplein te Gullegem-Moorsele, in de vorm van een bureaustudie (2016L131) en een proefsleuvenonderzoek (2018C158) kan reeds een assessment gemaakt worden. Het betreft een terrein gelegen in de Industriezone van Gullegem-Moorsele (Wevelgem) in de provincie West-Vlaanderen. De volledige oppervlakte van het terrein bedraagt 5845 m². Dit werd volledig onderzocht door middel van proefsleuven.

Voor dit verslag van resultaten werd een totaal van ca. 4209 m² opgegraven. Voor de start van de opgraving bestond het terrein voornamelijk uit grasland.

Landschappelijk gezien kan het project gesitueerd worden in de zandleem- en leemstreek. Historisch onderzoek en historische kaarten tonen aan dat het projectgebied een zeer ruraal karakter kende in het verleden.

Nog op basis van deze bronnen en de reeds uitgevoerde vooronderzoeken kan gesteld worden dat het bodemarchief vrij intact is en dat er zich archeologische sporen net onder of in de teelaarde kunnen bevinden. Dit laatste is duidelijk aangetoond door het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek. Op basis van dit uitgevoerde vooronderzoek kon reeds worden vastgesteld dat er zicht ter hoogte van het projectgebied een site uit de volle middeleeuwen bevindt.

Tijdens de uitgevoerde opgraving werden verschillende paalsporen, enkele greppels en kuilen teruggevonden die effectief in deze periode kunnen gedateerd worden. Er werd een vermoedelijke gebouwplattegrond aangesneden. Het gaat vermoedelijk om een drieschepig gebouw. De aard van de bodem zorgde er echter voor dat niet alle paalsporen bewaard gebleven waren. Het feit dat de sporen voorkwamen net onder de teelaarde, in combinatie met een verstoord bodemprofiel doet vermoeden dat niet alle paalsporen bewaard zijn gebleven doorheen de tijd.

In functie van verder onderzoek kunnen de genomen stalen, gerecupereerde vondsten en de spoorcombinaties helpen bij het beantwoorden van de verschillende onderzoeksvragen. Dit alles laat toe de site te plaatsen in haar landschappelijke omgeving en informatie te verschaffen over het toenmalige landschap. Verder kan de archeologische site zeker bijdragen tot het invullen van kennisleemtes binnen de geschiedenis van Gullegem, Moorsele en Wevelgem.

2.2.3 Potentieel voor wetenschappelijk onderzoek, aard en waardering.

Tijdens het archeologisch onderzoek werden 11 stalen genomen in functie van natuurwetenschappelijk onderzoek, dit met het oog op het bekomen van een absolute datering. Dit kan door analyses uit te voeren op dateerbaar materiaal zoals onder meer houtskool of andere dateerbare materialen.

2.2.3.1 Uit te voeren onderzoeken en voorziene kaders

Voor de conservatie en het natuurwetenschappelijk onderzoek worden de volgende waarderingen en analyses aanbevolen:

Waardering (naar schatting; nader te bepalen tijdens het onderzoek door de veldwerkleider):

- 6 VH pollenanalyse
- 6 VH macrorestenanalyse
- 2 VH dendrochronologie

Analyses en dateringen (naar schatting; nader te bepalen tijdens het onderzoek door de veldwerkleider):

- 4 VH pollenanalyse
- 5 VH macrorestenanalyse
- 2 VH dendrochronologie

- 2 VH houtsoortbepaling en bewerkingssporen
- 1 VH zoölogie
- 5 C¹⁴

2.2.3.2 Strategie voor verwerking

Na het beëindigen van het veldwerk werd gestart met de verwerking. Tijdens deze basisuitwerking werden alle opgravingsdata geadministreerd en gedigitaliseerd. Het gerecupereerde vondstmateriaal werd gewassen en geteld.

Alle foto's werden in een database verwerkt. De foto's die gebruikt worden in het rapport worden voorzien van een fotobordje, overigens hebben alle genomen foto's een digitaal fotobordje, dit op basis van de naam in de databank.

De verschillende meetresultaten werden verwerkt tot een sporenplan, waarbij eventuele dateringen en fasering werden toegevoegd. Per werkput werd een apart plan gemaakt met hierop de aanduiding van de verschillende sporen en de coupelijnen. Voor de aanwezige structuur werd een apart grondplan gemaakt, op die manier konden de sporen wat meer in detail bekeken worden. Voor de verdere uitwerking van het rapport waren niet meer detailplannen nodig. Met deze gegevens werd getracht om de onderzoeksvragen naar best vermogen te beantwoorden.

De verschillende sporen werden bestudeerd en uitgewerkt. Bepaalde sporen maakten deel uit van een archeologische structuur. Deze archeologische structuur wordt in zijn geheel uitgewerkt. De coupes en profieltekeningen werden gedigitaliseerd en verwerkt tot afbeeldingen in Adobe Illustrator.

De vondsten werden tijdens deze basisuitwerking bewaard in het depot van Ruben Willaert bvba te Brugge. Alle ingezamelde archeologische vondsten en data zijn, conform de overeenkomst tussen Ruben Willaert bvba en de opdrachtgever, eigendom van de stad Wevelgem.

2.2.3.3 Conservatiestrategie

Zoals eerder aangegeven zijn er geen vondsten die in aanmerking komen voor conservatie aangetroffen tijdens het uitgevoerde veldwerk. Op die manier hoeft geen strategie voor conservatie uitgewerkt te worden.

2.2.3.4 Onderzoeksvragen die dienen beantwoord te worden bij vervolgonderzoek

Het volledige gebied werd onderzocht door middel van een proefsleuvenonderzoek. Het grootste deel van het terrein werd nadien nog verder onderzocht door middel van een vervolgoopgraving. Op die manier kan gesteld worden dat het terrein in zijn volledigheid is onderzocht. Stel dat er in de zone die niet door middel van opgraving werd onderzocht in de toekomst nog archeologische sporen zouden worden aangetroffen, dan dient de link gezocht te worden met de aanwezige structuur.

Hierbij kunnen de volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Om welke sporen gaat het precies
- Datering?
- Kunnen deze in verband gebracht worden met een aangetroffen structuur van deze opgraving?

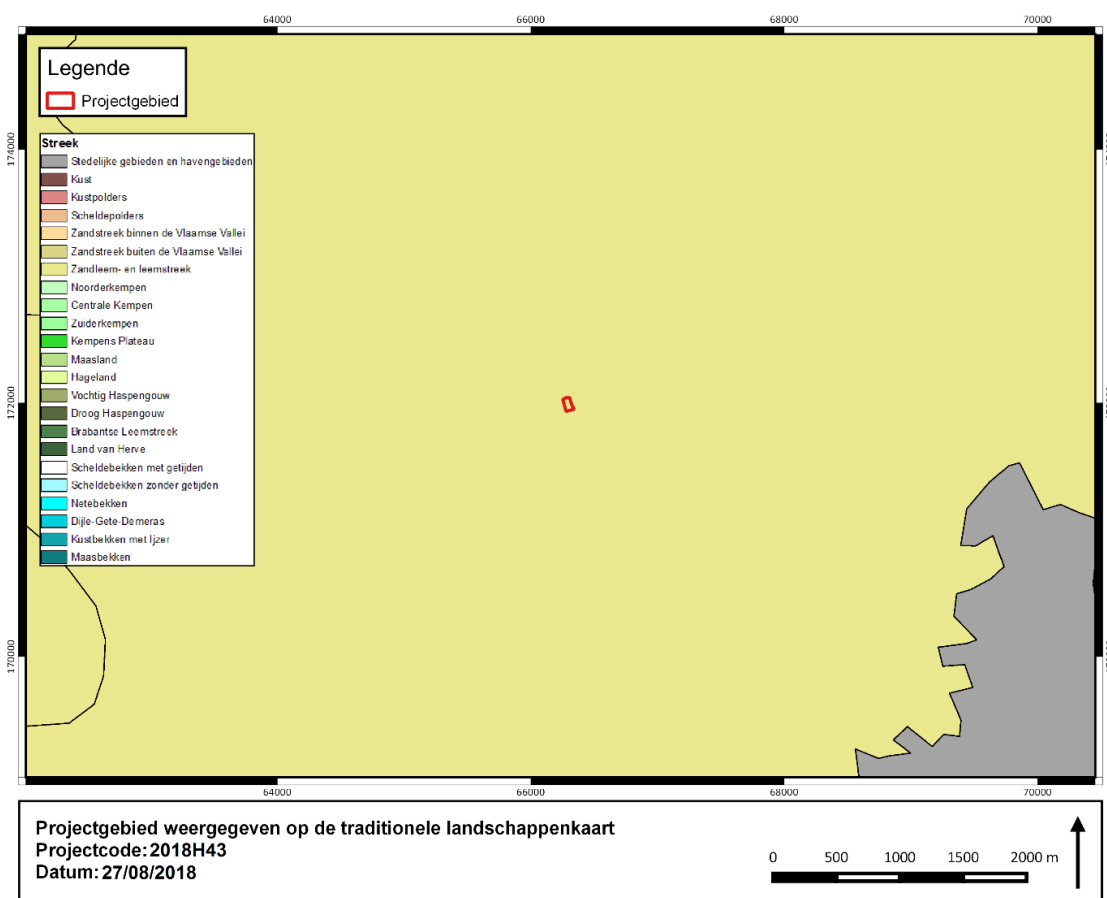
2.3 Interpretatie van het onderzochte gebied

2.3.1 Beschrijving van het onderzochte gebied

Het projectgebied is gelegen in Gullegem, een deelgemeente van Wevelgem, in de provincie West-Vlaanderen. Het projectgebied ligt aan de Westlaan en kan landschappelijk gezien gesitueerd worden in de zandleem- en leemstreek. De Quartair geologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied een eolisch afgezet zand tot zandleem van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen weer. Het projectgebied kent een daling in zuidwaartse richting tussen 26 m en 20 m TAW. Het projectgebied is gelegen in het Leiebekken, meer bepaald in het deelbekken van de Heulebeek.

2.3.1.1 Traditionele landschappenkaart

Het projectgebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek.

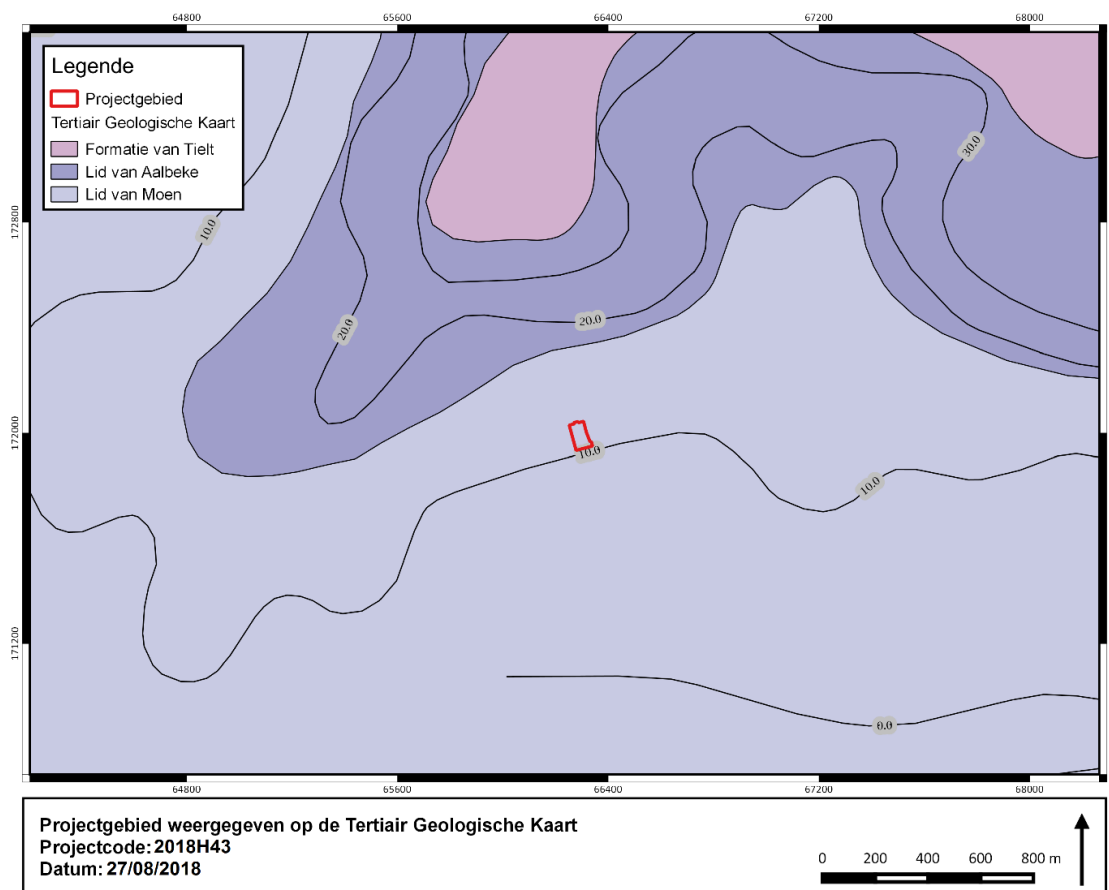
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (Bron: Geopunt).

2.3.1.2 Geologie

2.3.1.2.1 Tertiair

Het projectgebied bevindt zich in het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma - 49 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in leden, van onder naar boven:

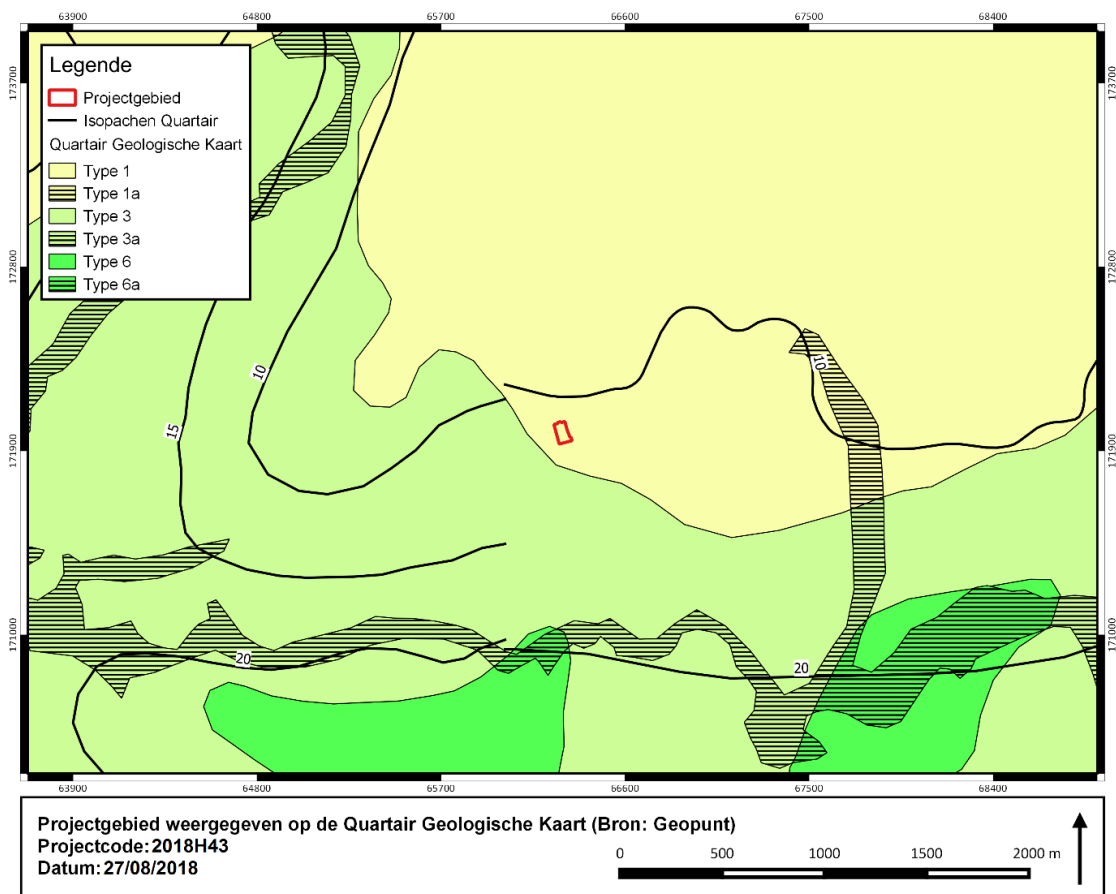
het Lid van Mont-Hérribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Hérribu rust op de Groep van Landen. Het Lid van Moen is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting. Het Lid van Aalbeke is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcentraties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor de vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

2.3.1.2.2 Quartair

Het projectgebied van de toekomstige vrachtwagenparking bevindt zich in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een afzetting van een eolische laag bestaande uit zand tot zandleem van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holocene.

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

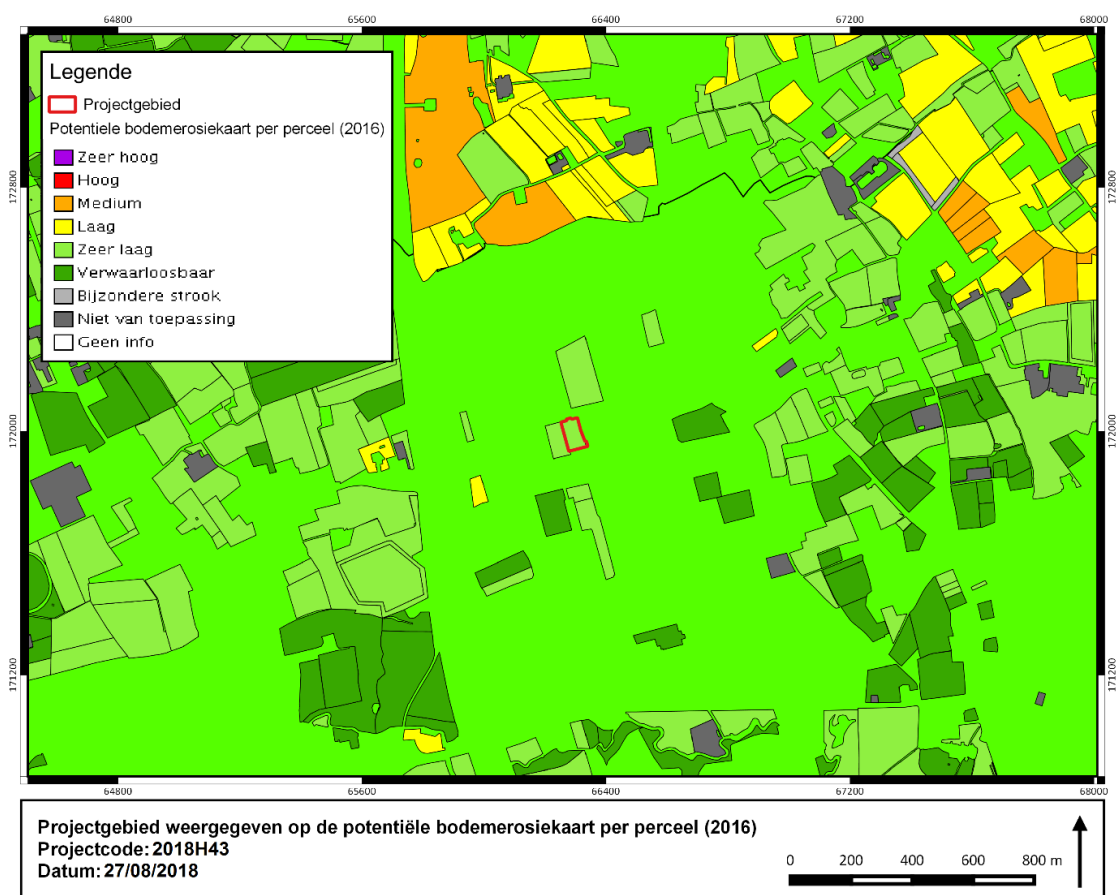
2.3.1.3 Bodem

2.3.1.3.1 Bodemtypes

Ter hoogte van het projectgebied staat de bodem gekarteerd als een **u-Lhc** bodem, dit volgens de bodemkaart Vlaanderen.²³ Deze wordt gekenmerkt door een natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B. bij landbouwgronden is er een 25-30 cm dikke humeuze bovengrond aanwezig, deze vertoont roestverschijnselen in het benedengedeelte. Daaronder is een uitgeloopte, duidelijk roestige horizont met een verbrokkelde textuur B-horizont aanwezig. deze is sterk gegleyifieerd, sterk roestig met grillige vlekken. Door de periodieke sterke wateroverlast zijn deze gronden best geschikt als weiland.²⁴ Het projectgebied wordt momenteel ook als dusdanig in gebruik genomen.

²³ DOV Vlaanderen 2018.

²⁴ Van Ranst E. & Sys C., 2000.

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2016, Bron: Geopunt).

2.3.1.3.3 Algemene bodemopbouw

In functie van de analyse van de bodemopbouw werden tijdens de opgraving 3 bodemprofielen geregistreerd. Deze profielen zullen beschreven worden conform de FAO guidelines for soil description, de richtlijnen van de Databank Ondergrond Vlaanderen en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems werden gedetermineerd volgens het Belgisch bodemclassificatiesysteem.

Figuur 22: Opgravingsplan weergegeven op de bodemkaart met aanduiding van de geplaatste profielen.

De geplaatste profielen kunnen besproken worden onder 1 referentieprofiel. Hiervoor wordt profiel 2 gekozen.

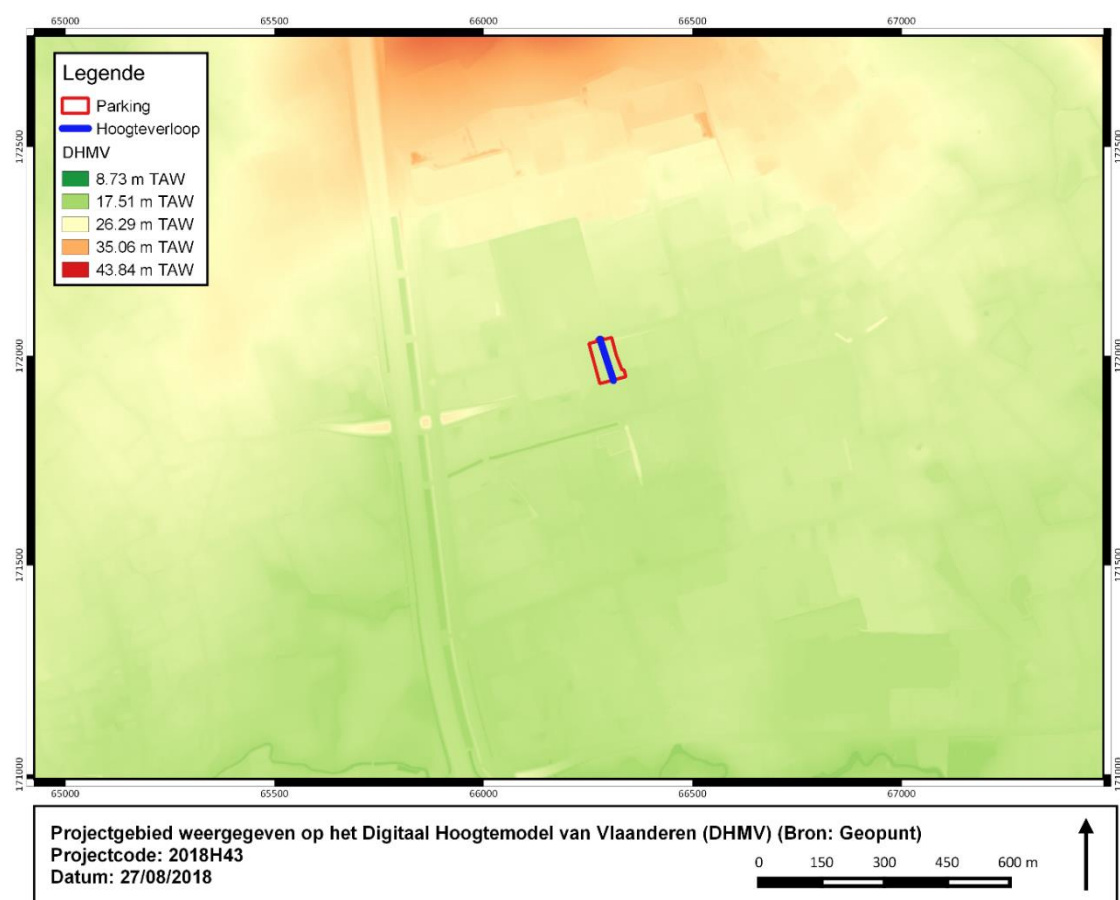
GUMO-18_2018H43: Put 1, Vlak 1, Profiel 2

Figuur 23: Zicht op profiel 2 vanuit het oosten.

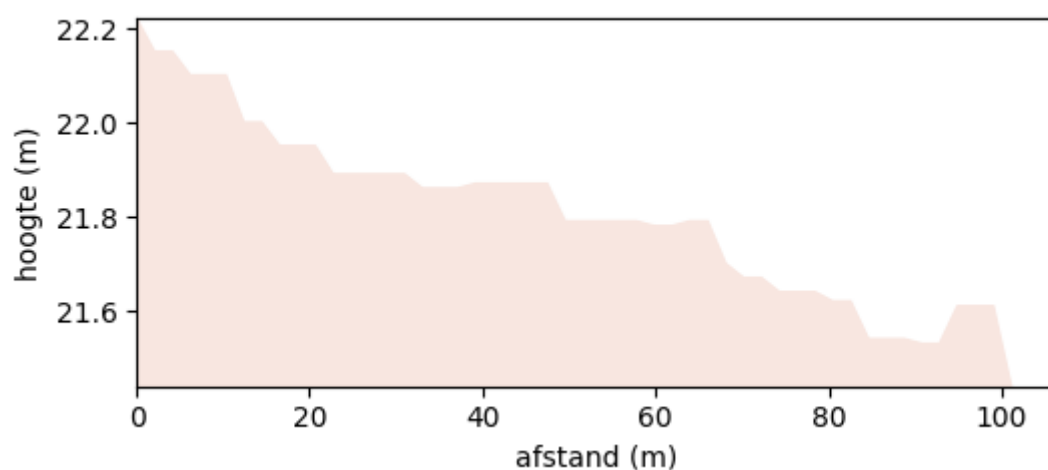
De A-horizont heeft een dikte van ongeveer 40 cm en bestaat uit donkerbruine leem, hierin komen nog inclusies voor baksteen. Daaronder bevindt zich onmiddellijk de moederbodem, bestaande uit een gele leem. Op een diepte van ongeveer 1 m onder het maaiveld begint de C2-horizont die veel kleiiger is en een groene kleur heeft. Dit komt overeen met hetgeen te lezen is op de verschillende bodem- en geologische kaarten.

2.3.1.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Het projectgebied kent een daling in de zuidwaartse richting met hoogtes tussen 22 m en 20 m TAW. Er zijn enkele heuvels aanwezig in het noorden van het projectgebied. Het gaat om getuigenheuvels van Tertiaire afzettingen.

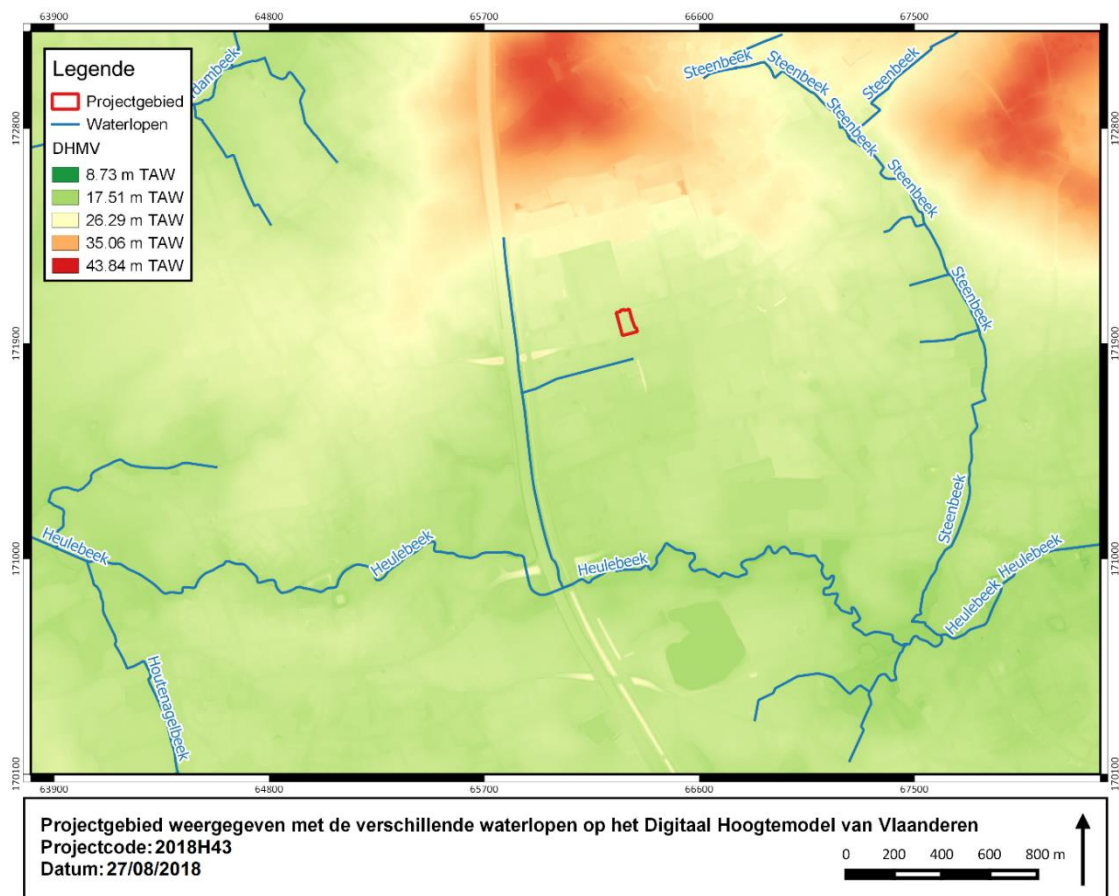
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) (Bron: Geopunt).

Figuur 25: Hoogteverloop van het projectgebied (van noorden naar zuiden) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (Bron: Geopunt).

2.3.1.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het Leiebekken (deelbekken: Heulebeek). Het projectgebied is gelegen tussen de Heulebeek (zuiden) en de Steenbeek (oosten).

Figuur 26: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

2.3.1.6 Historische voorkennis

Cfr. voorgaande bureauonderzoek met projectcode 2016L131

De eerste vermelding van Gullegem is in 1066 als ‘Goedlinchehem’, in een schenkingsoorkonde waarin Boudewijn V, graaf van Vlaanderen, het bodium van de Gullegemse kerk aan het Sint-Pieterskapittel van Rijsel schenkt. Gedurende het Ancien Régime behoort Gullegem tot de Roede van Menen, binnen de Kasselrij van Kortrijk. De eerste vermelding van een titelvoerende dorpsheer te Gullegem dateert uit 1340. Het bestuur van de parochie Gullegem was tijdens het Ancien Régime in handen van de Heer van Heule. In 1862 werd de titel ‘Heer van Gullegem’ verkocht aan de Heer van de heerlijkheid Hondschote. Het foncier van de heerlijkheid Hondschote was ‘het goed te Hondschote’ (in de huidige Hondschotenstraat). Het goed werd reeds bewoond in de tweede helft van de 14e eeuw.

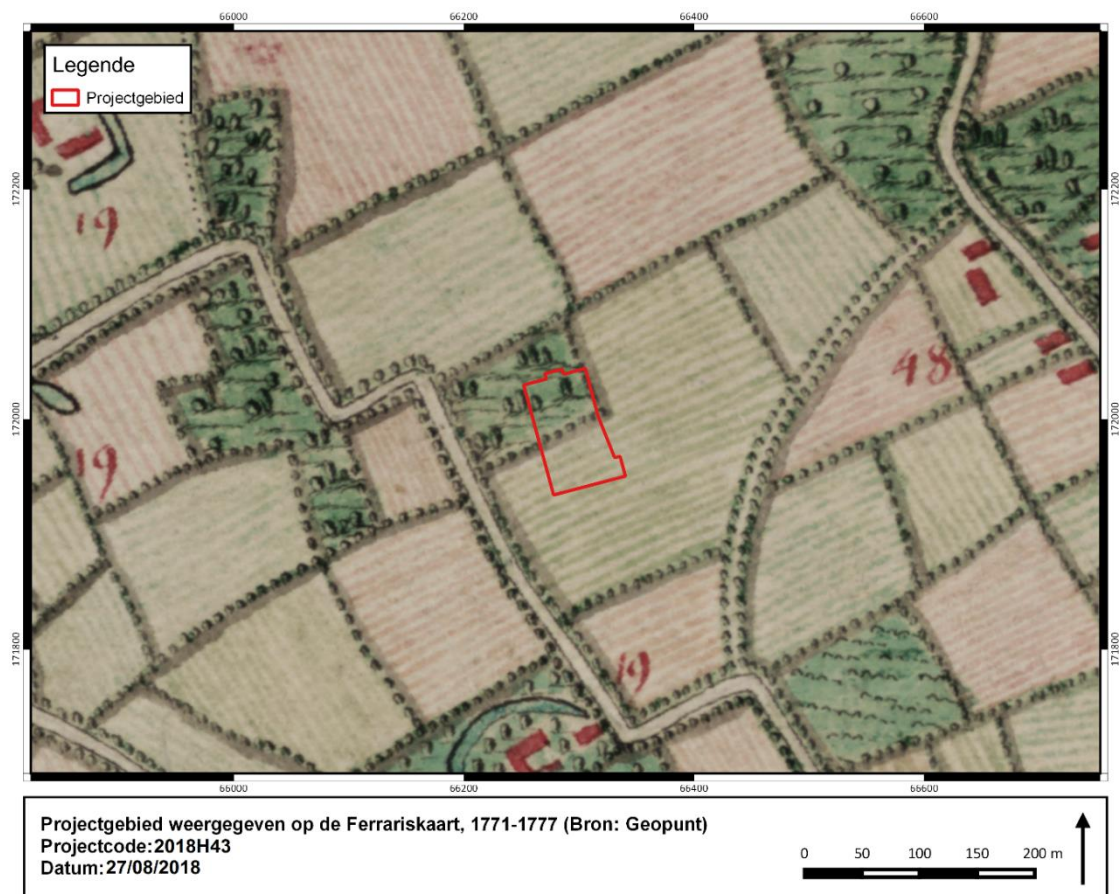
Cartografische indicatoren wijzen op verspreide laatmiddeleeuwse hoevebouw in de omgeving van het projectgebied. In het noordoosten en zuidwesten van het projectgebied blijven enkele historische hoeves behouden, deze worden gekenmerkt door de voornamelijk in 19^e en 20ste eeuw aangepaste gebouwen. Vanaf de 15^e eeuw speelt de vlasnijverheid een belangrijke rol in het economische leven van Gullegem. In de 18e eeuw, onder het Oostenrijks bewind, werden een aantal steenwegen aangelegd. Pas in 1851 wordt overgegaan tot de aanleg van een steenweg die Gullegem met Moorsele verbindt (huidige Hondschotenstraat). Vanaf de tweede helft van de 19e eeuw tot de jaren 1950 gold Gullegem als één van de leidende productiecentra van glasvezels. De mechanisering van het productieproces leidde ertoe dat het thuisweven geleidelijk plaats maakte voor het industriële weven. Het hoogtepunt van de vlasnijverheid te Gullegem wordt gesitueerd tussen 1920 en 1935, waarna de productie - vooral na WOII – afneemt. Andere industrieën maken hun opgang, onder andere door de aanleg van een industrieterrein in het noorden van Gullegem, op de grens met Moorsele. Het projectgebied bevindt zich in dit industrieterrein.

Op 19 oktober 1914 trokken Duitse troepen van Heule naar Moorsele door Gullegem. De oorlog bracht Gullegem aanzienlijke schade toe. Gullegem wordt vanaf 1917 ingericht als een militaire hoofdplaats. Er werd een voorlopig soldatenkerkhof aangelegd in de Koningin Fabiolalaan, dat na de oorlog wordt bebouwd.

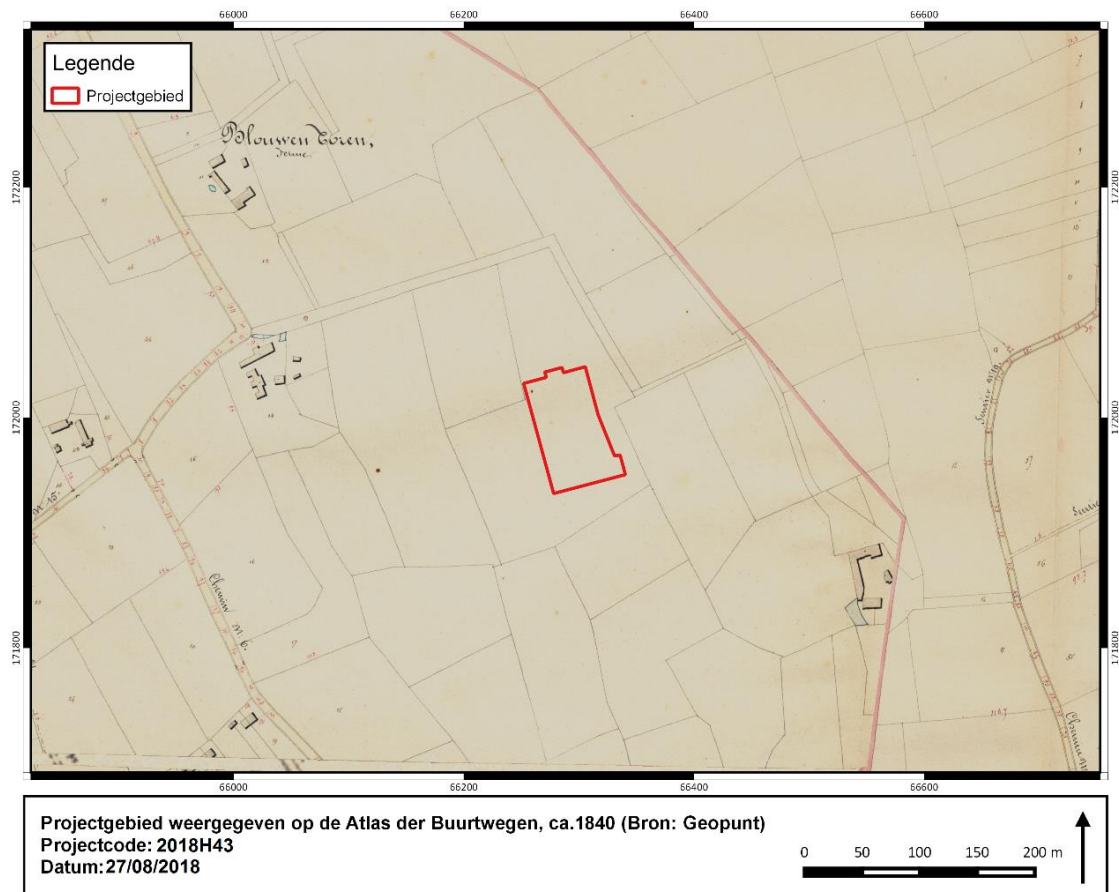
Bron	Jaartal	Historische situatie
Kaart van Ferraris	1771-1777	Walgracht, bouwstructuur, akkerland, bosgebied, weiland
Atlas der Buurtwegen	1843-1845	Omgrachting, wegtracé
Popp Kadasterkaarten	1842-1879	Verschillende wegtracés

Tabel 5: Overzicht van de historische situatie met de historische kaarten.

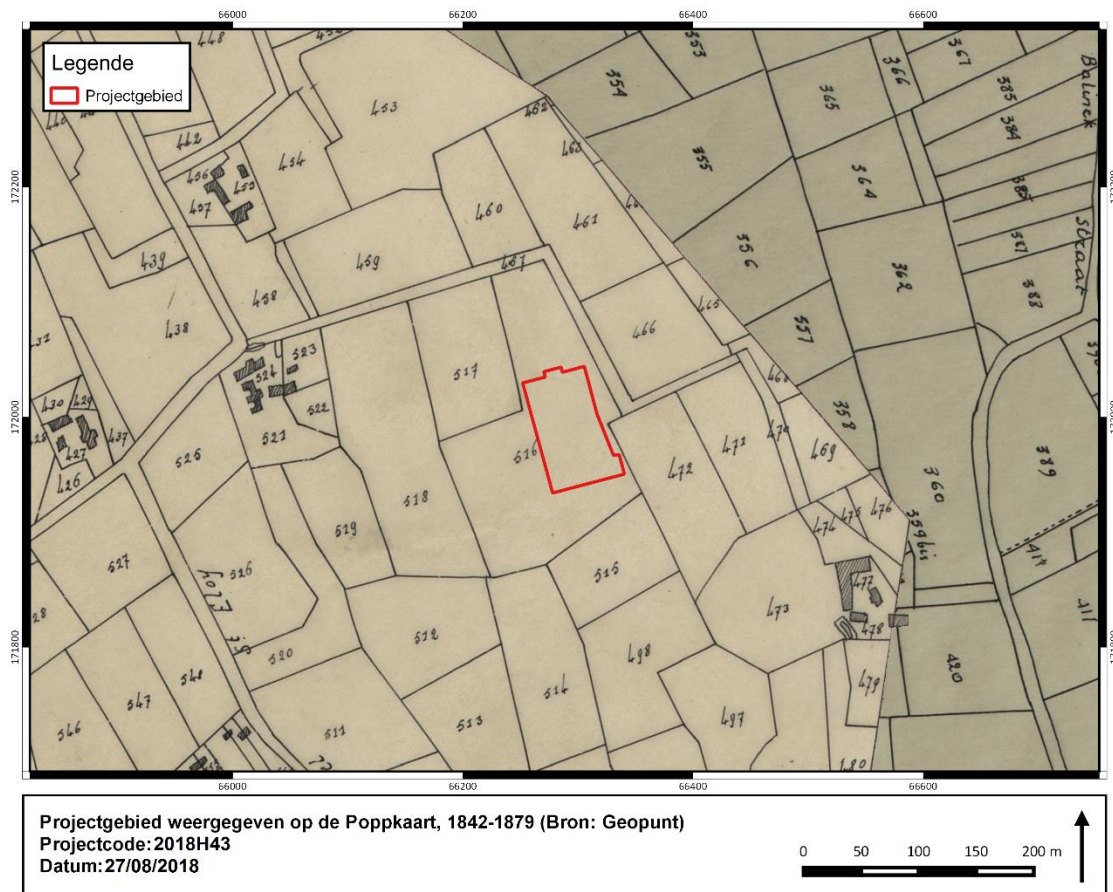
Op de Ferrariskaart is er ter hoogte van het projectgebied geen bebouwing zichtbaar. Het terrein van de toekomstige vrachtwagenparking bestaat in het zuidelijke deel uit akkerland en in het noordelijk deel uit bosgebied met hoogstammen. Op de Atlas der Buurtwegen en de Popp-kaart is een vergelijkbare situatie te zien. Er is wel een duidelijke toename van het wegennet te zien, al is de huidige Westlaan nog niet te zien op dit kaartmateriaal.

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

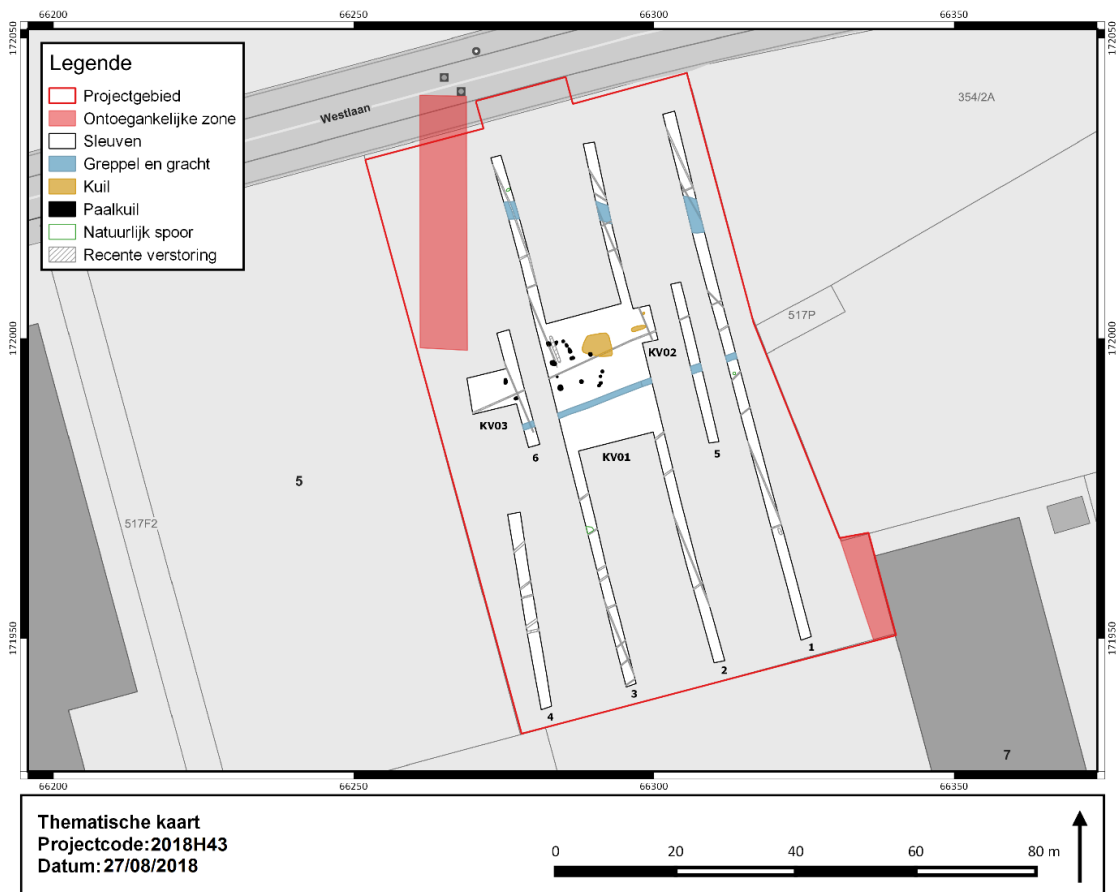
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

2.3.1.7 Archeologische voorkennis

Wat betreft de archeologische voorkennis van het terrein kan verwezen worden naar het vooraf uitgevoerde proefsleuvenonderzoek waarbij het archeologische potentieel van het projectgebied duidelijk is geworden (projectcode 2018C158).

Figuur 30: Allesporenkaart proefsleuvenonderzoek.

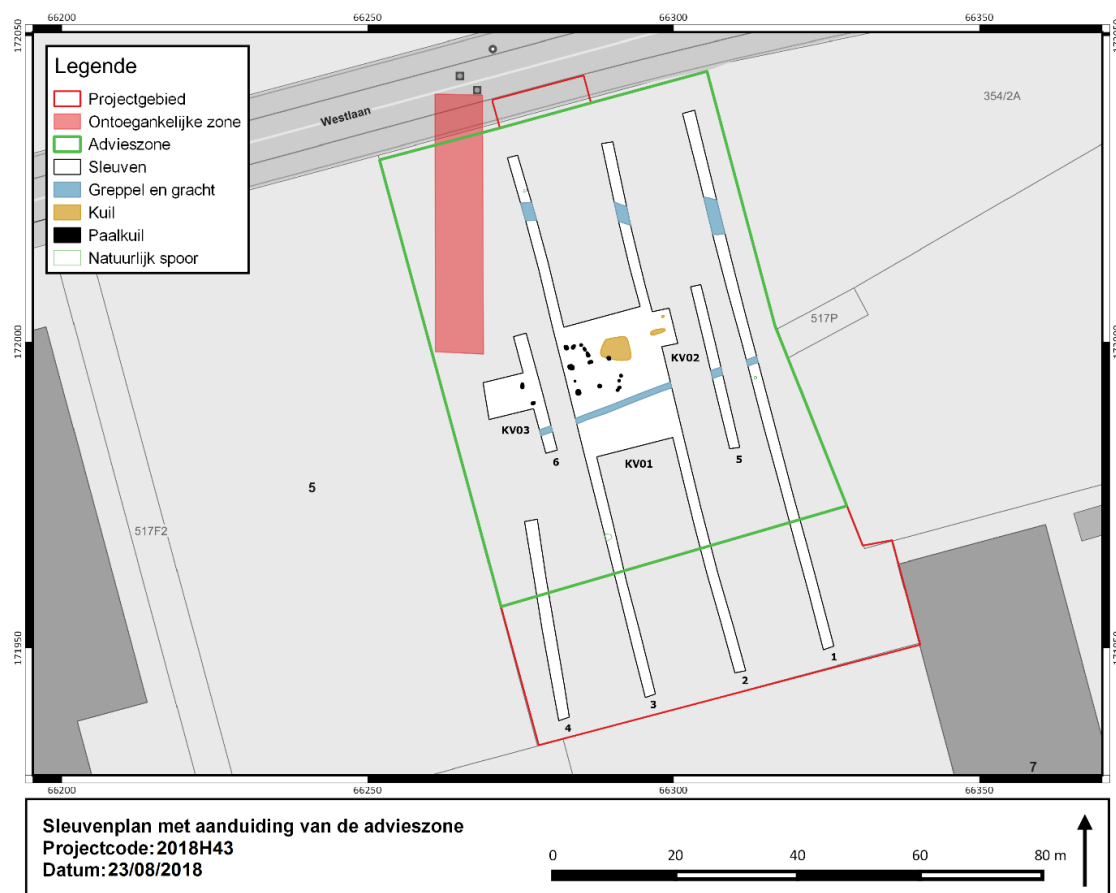
Tijdens het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek werden 22 spoornummers en 7 vondstnummers uitgeschreven. Het betreffen sporen en vondsten uit de volle middeleeuwen. Er werden grachten, greppels paalkuilen, kuilen aangesneden. Ook werden enkele recente verstoringen en drainages aangetroffen. Tijdens dit proefsleuvenonderzoek werd 1 waardevolle archeologische zone aangetroffen die verder werd onderzocht door middel van kijkvensters en tussensleuven. Het totale projectgebied had een oppervlakte van 5845 m², waarvan 982 m² werd onderzocht door middel van proefsleuven (553 m²) en kijkvensters (429 m²). Een totale oppervlakte van 522 m² kon niet worden onderzocht omwille van aanwezige obstakels bestaande uit nutsleidingen, een afwateringsgreppel en beperkte bewegingsruimte omwille van de aanwezigheid van een laaghangende hoogspanningskabel.

In het centrale deel van het projectgebied, ter hoogte van proefsleuven 2 en 3 werden verschillende paalkuilen aangetroffen. Er werden ter hoogte van deze locatie kijkvensters aangelegd net zoals 2 tussensleuven. Op die manier konden de verschillende paalkuilen gelinkt worden aan een gebouwplattegrond. Deze plattegrond zou vermoedelijk een ZW/NO oriëntatie hebben. De paalkuilen hadden een lichtgrijze vulling met houtskoolspikkels, verbrande leem en grijs gedraaid aardewerk. Op basis van dit aangetroffen aardewerk kon de gebouwplattegrond gedateerd worden in de volle middeleeuwen. Vermoedelijk betreft het een drieschepig bouwtype met ruime middenbeuk, ontdubbelde gebintekoppels en rechte of vrij licht gebogen wanden.²⁵ Gelijkaardige gebouwplattegronden werden reeds aangetroffen te

²⁵ De Clercq 2017.

Oostakker Eekhoudriesstraat²⁶, Aalter-Langevoorde²⁷, Merendree-Molenkouterslag²⁸, Nevele-Merendreedorp²⁹, Brugge-Sint-Andries³⁰ en Pittem Paardestraat.³¹

Verder werden nog enkele kuilen en greppels aangetroffen, 1 van de greppels is tevens zichtbaar op de kaart van Ferraris, m.a.w. deze greppel blijft de percelering bepalen tot in de 18^e eeuw.

Figuur 31: Sleuvenplan met aanduiding van de advieszone (in het groen).

Op basis van deze gegevens werd een advieszone geselecteerd voor een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving. De advieszone bedraagt een totale oppervlakte van 4209 m². Op die manier kan op de gestelde onderzoeksvragen antwoord worden gegeven.

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

²⁶ Lefere M., Polfliet B. & Slabbinck F, 2020.

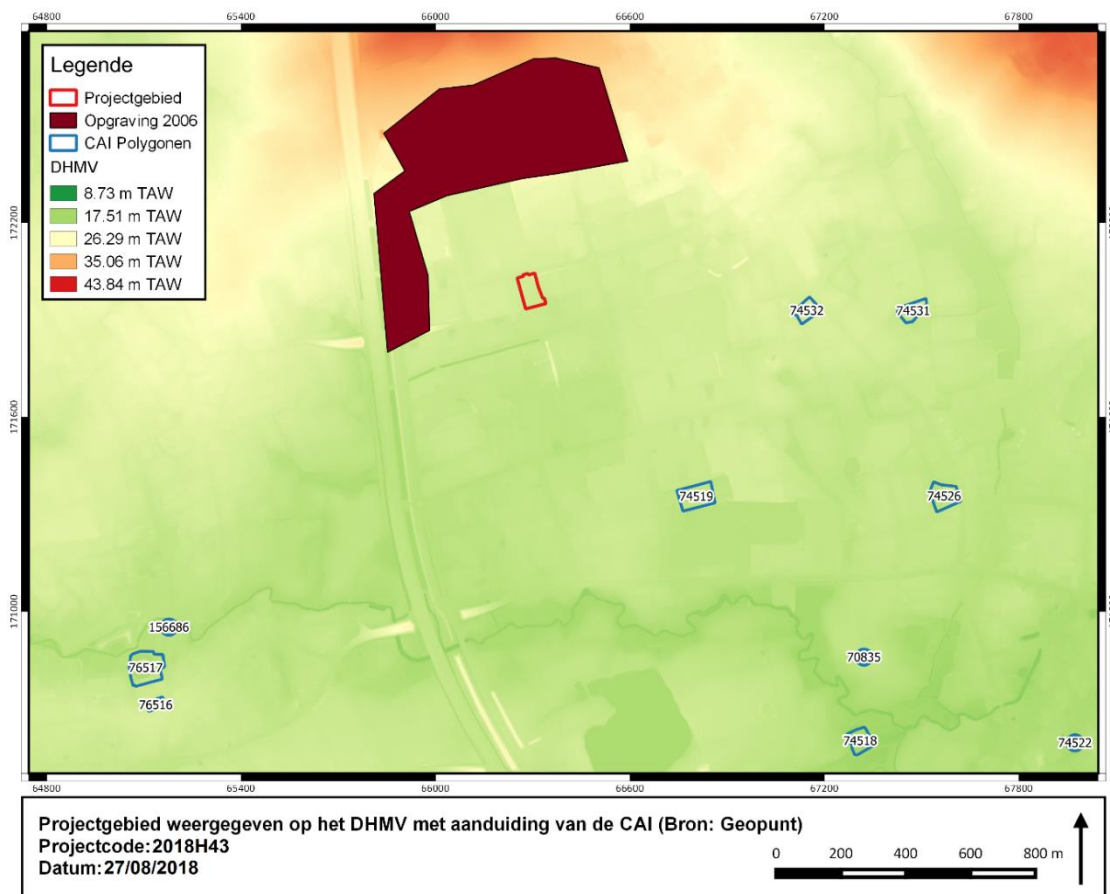
²⁷ De Clercq & Mortier 2000.

²⁸ Vanhee en Hoorne 2006.

²⁹ De Logi & Van Cauwenberghe 2010.

³⁰ Hollevoet & Hillewaert 1997.

³¹ Rapport in opmaak bij Ruben Willaert bvba.

Figuur 32: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

In 2006 werd een opgraving uitgevoerd op het industrieterrein van Gullegem-Moorsele, hierbij werden sporen van menselijke aanwezigheid aangetroffen vanaf het **Neolithicum**, zoals Michelbergaardewerk. Ook werden er funeraire voorwerpen uit de **Romeinse periode** aangetroffen net zoals aardewerk uit de **middeleeuwen**. Deze opgraving bevond zich ten noorden en noordwesten van het huidige plangebied.

In de **Nieuwe Tijd (omstreeks 1819)** (**CAI ID 156686**) werd ter hoogte van de brug waar de Heulebeek de weg naar Rollegem-Kapelle kruist een watermolen (koren- en oliemolen) gebouwd.

Ter hoogte van het Sint-Maartensplein (**CAI ID 76517**) zou zich het kasteel van Moorsele bevonden hebben. De omwalde site zou bestaan uit een kasteel, donjon en ijskelder gelegen binnen de omwalling, op een motte. In de 14^e eeuw zou de motteheuvel uitgebreid zijn naar het zuiden. Het kasteel zou tussen 1418-1420 en 1443 opgetrokken zijn in de laatgotische stijl. In de 2^e helft van de 16^e eeuw werd het beschadigd. Het onderkelderde gedeelte werd destijds gesloopt en met puin (o. a. bouwelementen zoals Balegemse zandsteen) gevuld. De woonvleugel is in zijn huidige vorm te dateren in 1779.

Tijdens opgravingen uitgevoerd in de Sint-Maartenskerk (**CAI ID 76516**) werd meer informatie verkregen over de verschillende faseringen van de kerk. Een eerste kerkgebouw zou ontstaan zijn in het midden van de 11^e eeuw, ze wordt voor het eerst vermeld in 1165. De Romaanse kerk was opgetrokken in Doornikse kalksteen en verschillende hoeveelheden Romeins bouwpuin. De kerk werd vergroot door de aanbouw van een noordelijke kapel, mogelijk een deel van een kruisbeuk. De Romaanse kerk wordt in de 15^e eeuw gesloopt en vervangen door de huidige ruime kerk bestaande uit hallenkerk met kruisbeuk en vieringtoren.

In de buurt van het projectgebied zijn er verschillende cartografische indicatoren voor een site met walgracht, zoals ter hoogte van de Nijverheidslaen (**CAI ID 74519**) waar de gebouwen noch omgrachting bewaard zijn gebleven. Net zoals ter hoogte van Driemasten (**CAI ID 74532**), Daalstraat (**CAI ID 74531**), IJzerpoorthoeve (**CAI ID 74515**), Aardappelhoek 35 (**CAI ID 74516**), Pastorijweg I (**CAI ID 74522**), Zegerplein (**CAI ID 74523**), 't Hoveke I (**CAI ID 74530**) en de Hoge Voetweg 17 (**CAI ID 74528**). Ter hoogte van Driemasten 15 (**CAI ID 74526**) werd eveneens een site met walgracht aangetroffen, hiervan is de omgrachting nog deels bewaard gebleven, net zoals bij Aardappelhoek 15 (**CAI ID 74517**). Ter hoogte van de Bulscamphoeve (**CAI ID 74518**) bevond zich een site met walgracht, deze gaat terug tot 1549 en was in oorsprong een omwalde hoeve. Bij de hoeve Schoon Water (**CAI ID 74520**) is de omgrachting van de site met walgracht nog deels bewaard gebleven in de percelering. Ter hoogte van de Bissegemstraat 54-56 (**CAI ID 74521**) bevindt zich een motte, deze is beschermd. De omwalde site is nog duidelijk te herkennen en is toegankelijk via een bakstenen brug. Ter hoogte van de Peperstraat (**CAI ID 74534**) bevond er zich eveneens een site met walgracht, de omgrachting is deels bewaard gebleven en dit was eigendom van de Guldenbergabdij.

Op het hoger gelegen zanderige deel tussen de Heulebeek, de weg Gullegem-Moorsele en de hoeve 'Hof van Hondschote' (**CAI ID 70835**) werden enkele klingfragmenten en een kuil met houtskool aangetroffen tijdens een veldprospectie.

Op basis van de verzamelde gegevens uit de Centraal Archeologische Inventaris kan gesteld worden dat er in de buurt van het projectgebied mogelijk archeologische relictten bewaard zijn. Dit toont het belang van de site aan.

2.3.2 Voorlopige beschrijving van de archeologische site op basis van het sporen- en vondstenbestand

2.3.2.1 Analyse van de opbouw van de archeologische site

Tijdens de opgraving werden sporen aangetroffen uit de periode van de volle middeleeuwen. Het gaat hierbij om een aantal paalsporen, enkele greppels en kuilen. Enkele van de paalsporen maken deel uit van een archeologische structuur, een vermoedelijk hoofdgebouw. Het betreft een vermoedelijk hoofdgebouw met een west-oost oriëntatie. Één van de aanwezige greppels heeft dezelfde oriëntatie en bevindt zich ten zuiden van het gebouw en moet mogelijk in relatie gezien worden met het gebouw. De overige aangetroffen kuilen en greppels kunnen niet echt in verband gebracht worden met het gebouw. De greppels hebben vermoedelijk een eerder afwaterings- of drainagefunctie. Gezien het voorkomen van verschillende recente drainagegreppels op het terrein kan de interpretatie vermoedelijk in die richting gezocht worden. Andere structuren of sporen die in verband kunnen worden gebracht met het gebouw werden niet aangetroffen. Het terrein is echter vrij beperkt in oppervlakte waardoor eventuele bijgebouwen, erfgreppels of waterhoudende structuren zich vermoedelijk buiten het projectgebied bevinden.

2.3.2.2 Analyse van archeologische structuren, spoorcategorieën, spoorcombinaties en individuele sporen

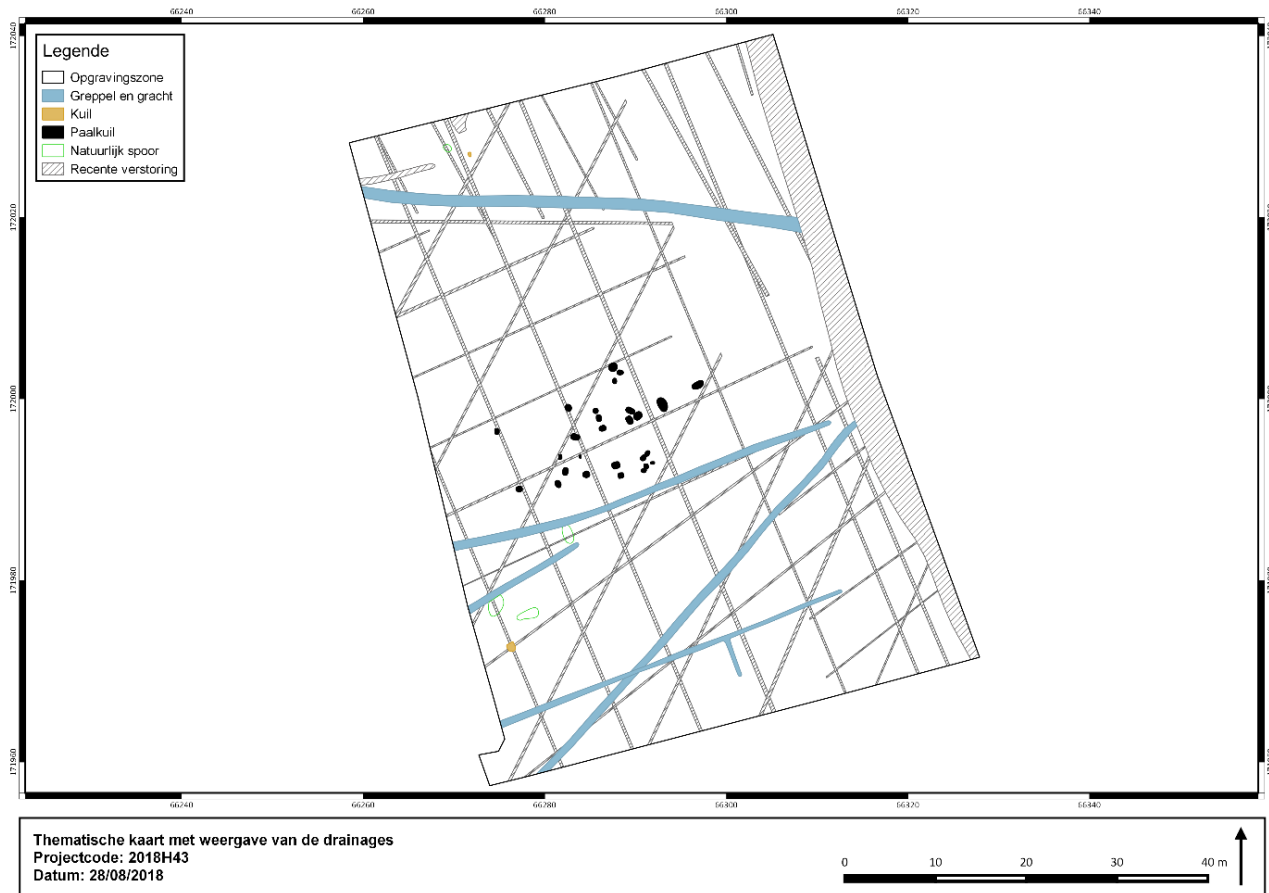
Tijdens de opgraving werden verschillende sporen aangetroffen die vermoedelijk kunnen gedateerd worden in de volle middeleeuwen. De stratigrafie van de site is vrij eenduidig. Er komen vrij veel drainagegreppels voor op het terrein, deze oversneden de aangetroffen middeleeuwse sporen. Één spoor kon op die manier niet verder worden onderzocht (cfr. *infra*).

Zo goed als alle aangetroffen sporen kunnen in verband gebracht worden met een structuur die vermoedelijk kan gedateerd worden in de volle middeleeuwen.

Afkorting	Soort	Aantal
PK	Paalkuil	27
KL	Kuil	2
GR	Greppel	5

Tabel 6: Weergave van het aantal aangetroffen sporen.

Tijdens de opgraving werden 27 paalkuilen, 2 kuilen en 5 greppels aangetroffen. Er werden verschillende drainages aangetroffen, net zoals enkele natuurlijke en recente verstoringen.

Figuur 33: Thematische kaart met weergave van de drainages.

2.3.2.2.1 Paalsporen

Structuur 1

Op basis van het proefsleuvenonderzoek kon de aanwezigheid van een gebouw verondersteld worden. Tijdens deze fase werd uitgegaan van een hoofdgebouw met een eerder NO/ZW oriëntatie. Na de opgraving diende dit beeld echter te worden bijgesteld. Het grondplan werd voorgelegd aan drs. G. Verbrugge & E. Deschepper van de Vakgroep Archeologie en op die manier werd een bijgebouw in plaats van een hoofdgebouw herkend.

Het bijgebouw bestaat vermoedelijk uit de volgende spoornummers: S10, S9, S21, S5, S18, S17, S16, S15, S19, S27, S29, S22 en S23. In het westen bevindt zich in de korte wand een kleinere paal die vermoedelijk diende om mee de dakconstructie te dragen. Opmerkelijk is dat er enkel in het oosten een drieschepigheid voorkomt (tenzij de palen in het westelijke gedeelte

niet meer bewaard zijn). Deze zwaardere uitgebouwde oostzijde kan mogelijk wijzen op en de aanwezigheid van een zolder of een hogere dakconstructie in het kader van een opslagruimte. Het voorkomen van meerdere palen aan de oostzijde kan ook echter duiden op een herstelling.

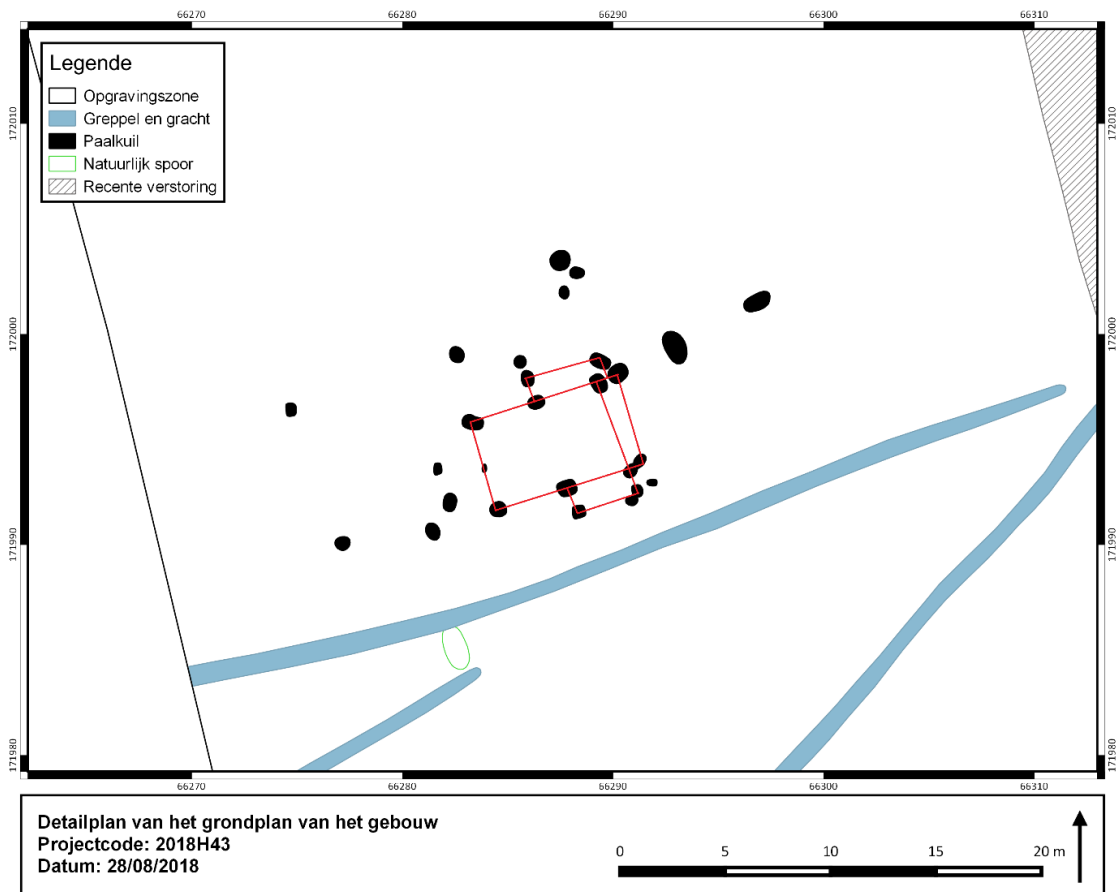
De afwezigheid van een waterput en/of andere grote duidelijke structuren in de omgeving laat eveneens toe om eerder uit te gaan van een bijgebouw dan een hoofdgebouw. Mogelijk gaat het om een kleine stal met voederopslag op zolder of een schuur met voedsel- of hooiopslag?

Het gebouw is echter niet volledig bewaard gebleven. Aangezien het archeologisch niveau zich vrij dicht onder het huidige maaiveld bevond en op basis van de geplaatste bodemkundige profielen duidelijk bleek er geen oorspronkelijk bodemprofiel bewaard was gebleven, zijn een deel van de paalkuilen reeds verdwenen. Tijdens het couperen werd ook duidelijk dat van de meeste enkel een onderkant was bewaard gebleven.

GUMO-18 _ 2018H43: Put 1, Vlak 1, Overzicht grondplan gebouw

Figuur 34: Overzicht van Structuur 1 vanuit het oosten.

Figuur 35: Detailplan van Structuur 1.

De westzijde van het gebouw bestaat vermoedelijk uit de volgende sporen: S17, S16 en S15 met een bewaarde diepte in coupe van respectievelijk: 30 cm, 8 cm en 16 cm.

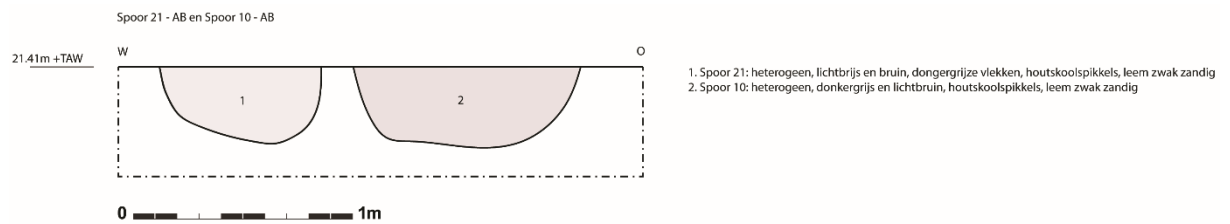
Figuur 36: Coupe AB op S15 (boven en gedigitaliseerde coupetekening (onder)).

De noordelijke zijde van het gebouw zou bestaan uit S17, S18, S21, S100, S9 en S5. Zoals eerder aangegeven zou een deel mogelijk drieschepig zijn, al kan het ontbreken van paalsporen aan de westelijke zijde evengoed te wijten zijn aan het feit dat niet alle paalsporen bewaard gebleven zijn. Ook de overige sporen aangetroffen tijdens de opgraving zijn zeer ondiep bewaard.

GUMO-18 _ 2018H43: Put 1, Vlak 1, Spoor 21 en 10, Coupe AB

Figuur 37: Coupe AB op S21 (links) en S10 (rechts) vanuit het zuiden.

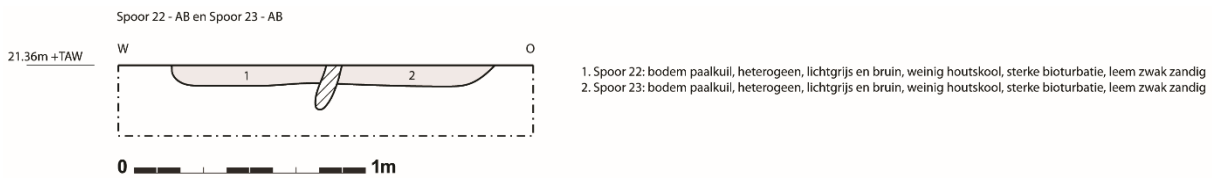
Figuur 38: Gedigitaliseerde coupetekening van S21 (links) en S10 (rechts).

De oostelijke wand bestaat uit: S9, S21, S10, S23, S22, S28 en S29.

GUMO-18_2018H43: Put 1, Vlak 1, Spoor 22 en 23, Coupe AB

Figuur 39: Coupe AB op S22 en S23.

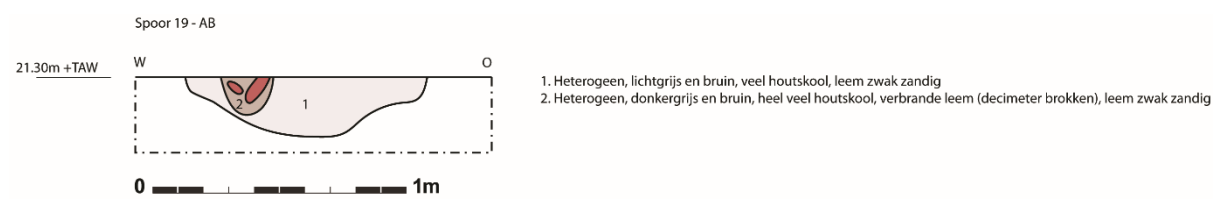
Figuur 40: Gedigitaliseerde coupetekening van S22 en S23.

De zuidelijke wand bestond uit de volgende sporen: S15, S19, S27, S29, S28, S22 en S23.

GUMO-18 _ 2018H43: Put 1, Vlak 1, Spoor 19, Coupe AB

Figuur 41: Coupe AB op S19 vanuit het noorden.

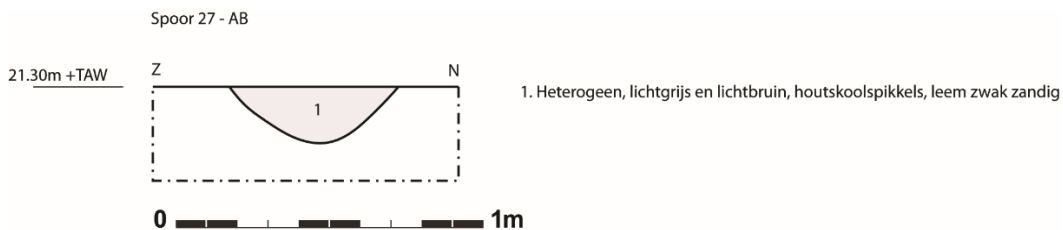

Figuur 42: Gedigitaliseerde coupetekening van S19.

GUMO-18 _ 2018H43: Put 1, Vlak 1, Spoor 27, Coupe AB

Figuur 43: Coupe AB op S27, vanuit het oosten.

Figuur 44: Gedigitaliseerde coupetekening van S27.

Zoals eerder aangegeven gaat het vermoedelijk niet om een hoofdgebouw, gelet op de afmetingen: ca. 6,5 x 6,5 m. Het is eveneens niet met zekerheid vast te stellen of het al dan niet om de volledige lengte en/of breedte gaat, aangezien mogelijk enkele sporen ontbreken. Op basis van het aangetroffen aardewerk kan deze structuur vermoedelijk in de vroege middeleeuwen gedateerd worden, een ^{14}C -datering op S19 (965 ± 30 BP) leverde hetzelfde resultaat op. Het is echter goed mogelijk dat een dergelijk gebouw bijvoorbeeld fungeerde als woonhuis en dat het vee ergens anders verbleef (in een aparte stal). Een dergelijk gebouw kan dienst gedaan hebben als woning voor een kernfamilie. Chronologisch gezien lijken dergelijke plattegronden of structuren voor te komen vanaf de laat-Merovingische periode tot de in de Karolingische periode.³²

³² De Clercq 2017, 49-54.

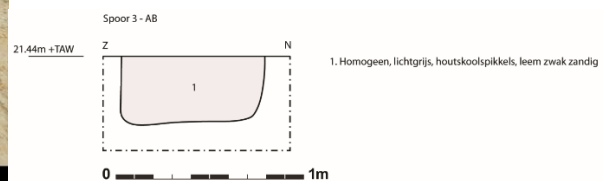
GUMO-18 _ 2018H43: Put 1, Vlak 1, Grondplan gebouw

Figuur 45: Overzichtfoto van de structuur vanuit het oosten na het plaatsen van de coupes.

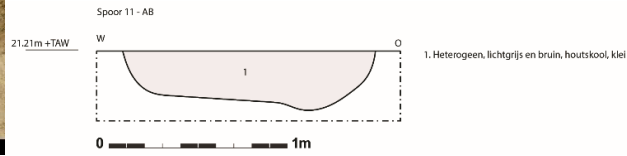
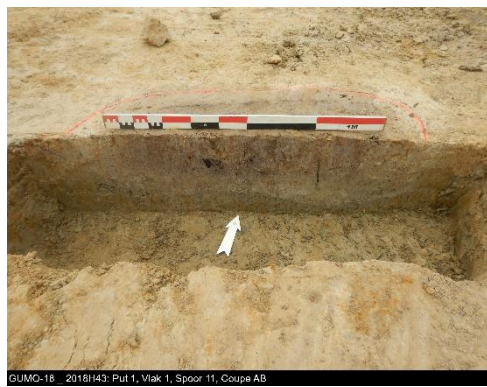
Voorts werden in de buurt van het mogelijke gebouw nog verschillende andere (paal)sporen herkend, deze kunnen echter niet gelinkt worden aan één of meerdere structuren: S6, S7, S8, S11, S12, S4, S3, S31, S14, S13, S24, S25 en S20. Mogelijk gaat het om losse paalsporen, of zijn andere bijbehorende paalsporen niet langer bewaard gebleven waardoor één of meerdere structuren mogelijk niet herkend konden worden.

GUMO-18 _ 2018H43: Put 1, Vlak 1, Spoor 3, Coupe AB

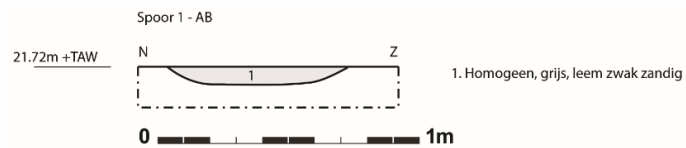
Figuur 46: Coupe AB op S3 (links) en gedigitaliseerde coupetekening (rechts).

Figuur 47: Coupe AB op S11 (links) en gedigitaliseerde coupetekening (rechts).

2.3.2.2.2 Kuilen

Tijdens de opgraving aan het industrieplein werden 2 kuilen aangetroffen, het gaat om S1 en S32. S32 bevond zich op een kruispunt van 2 drainagegreppels en kon op die manier niet gecoupeerd worden.

Figuur 48: Coupe AB op S1 vanuit het zuidwesten (rechts) en gedigitaliseerde coupetekening (links).

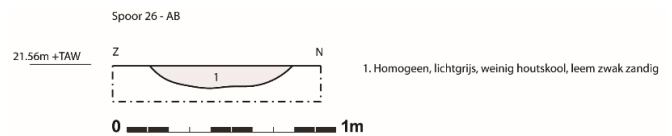
Figuur 49: Vlakopname van S32 dat doorsneden wordt door 2 drainagegreppels.

2.3.2.2.3 Greppels

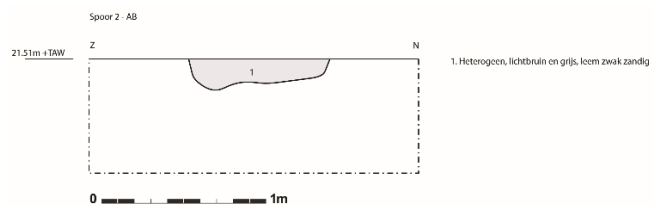
Zoals eerder aangegeven werden ook 5 greppels aangetroffen. Deze komen verspreid voor binnen het projectgebied. Ze hebben allen een west-oost oriëntatie, waarbij S2 een eerder noordwest-zuidoost oriëntatie heeft. Greppel S33 heeft dan eerder een noordoost-zuidwest oriëntatie.

1 van de greppels, S26, komt mogelijk overeen met een bomen of struikenrij die zichtbaar is op de Ferrariskaart. De overige zijn allen vermoedelijk drainage- of afwateringsgreppels.

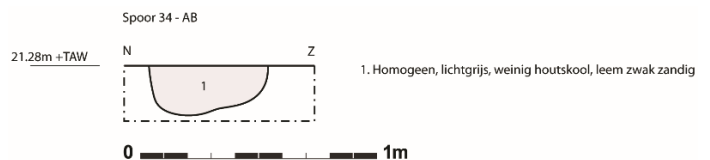
S26 ligt ook in dezelfde lijn als de aangetroffen structuur, mogelijk heeft hij ook hiermee te maken. Het spoor is bewaard over een lengte van 43,8 m en heeft een breedte en een diepte van respectievelijk 0,6 m en 11 cm.

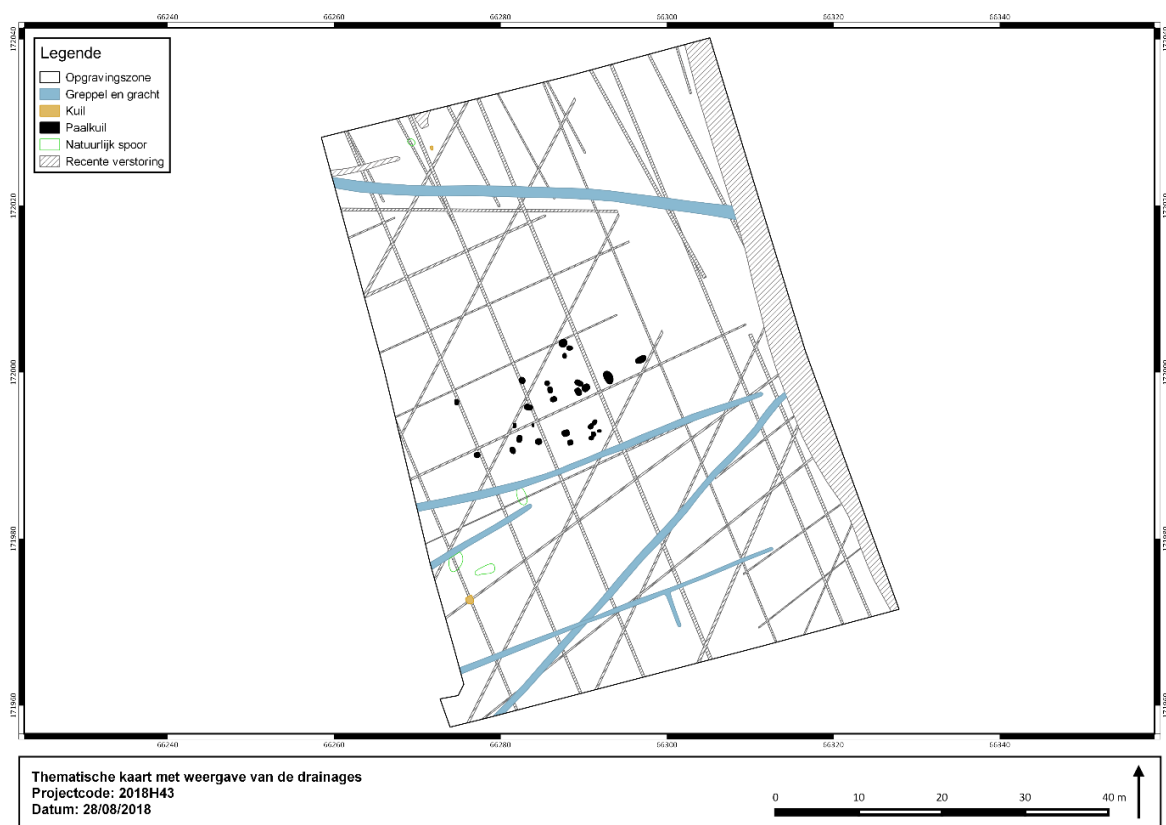
Figuur 50: Coupe AB op S26 vanuit het oosten (links) en gedigitaliseerde coupetekening (rechts).

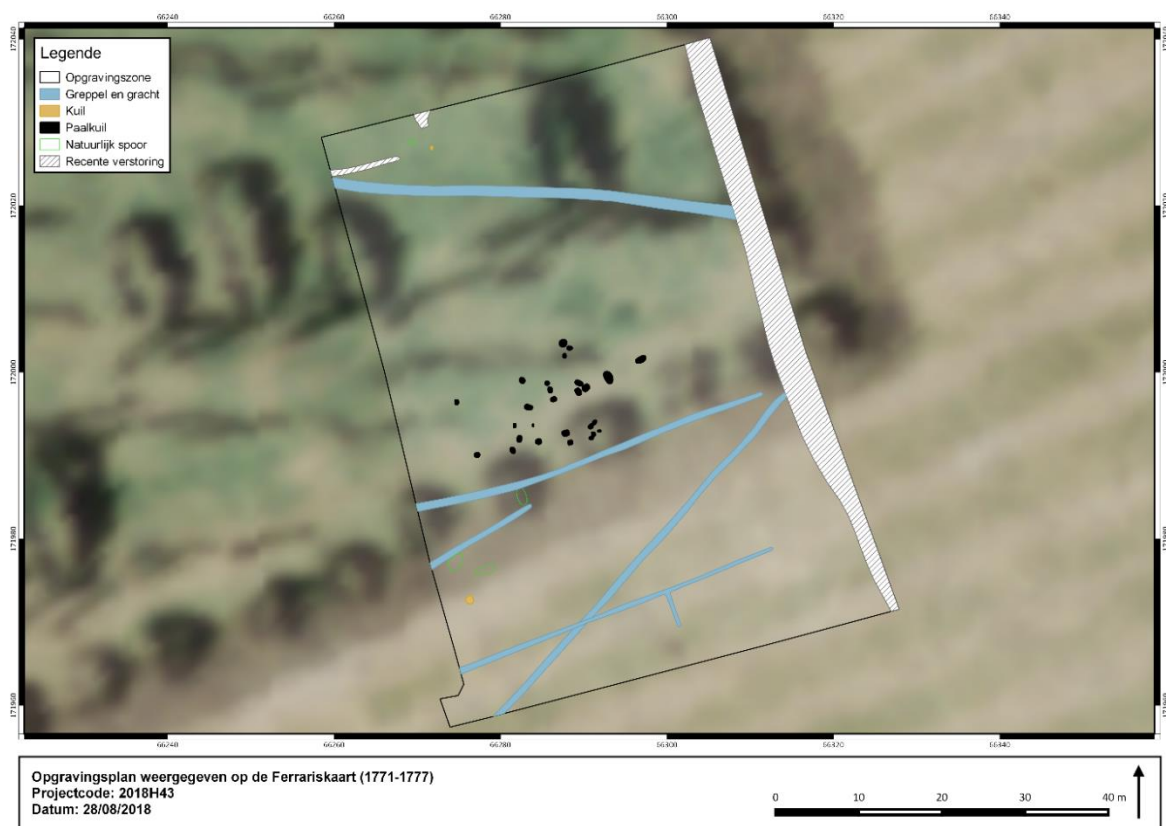
Figuur 51: Coupe AB op S2 vanuit het oosten (links) en gedigitaliseerde coupetekening (rechts).

Figuur 52: Coupe AB op S34 vanuit het westen (links) en gedigitaliseerde coupetekening (rechts).

Figuur 53: Thematische kaart met weergave van de recente drainages. op die manier is te zien dat de aangetroffen greppels min of meer een gelijkaardige oriëntatie hebben.

Figuur 54: Opgravingsplan weergegeven op de Ferrariskaart (1771-1777). Hier is te zien dat S26 mogelijk gelijkloopt met een perceel zichtbaar op de Ferrariskaart.

Figuur 55: Vlakopname van S32.

2.3.3 Bespreking van de resultaten gekoppeld aan het uitgevoerde natuurwetenschappelijke onderzoek

2.3.3.1 Beschrijving van de analysemethoden en technieken

Voor het natuurwetenschappelijk onderzoek werd beroep gedaan op de specialisten van BIAx (Nederland). Specifiek voor deze site werden enkele stalen weerhouden met het oog op het bekomen van een datering enerzijds en anderzijds informatie over het toenmalige landschap. Voor het onderzoek werden de volgende stalen weerhouden:

Spoornr	Vondstnr	Waardering & Analyse Macro	C14
11	21	X	X
19	18	X	X
19	19	X	X

Tabel 7: Overzicht van de stalen geselecteerd voor natuurwetenschappelijk onderzoek.

De analyses voor macrobotanie konden helaas niet worden uitgevoerd, aangezien de stalen te weinig plantenresten bevatten (heeft vermoedelijk te maken met de slechte bewaring van de sporen en het feit dat ze zich boven de grondwatertafel bevonden). Op die manier konden enkel 2 dateringen worden bekomen. Dit laat toe de site te dateren in de vroege middeleeuwen.

Het macrorestenonderzoek leverde helaas geen onverkoolde plantenresten op, er kunnen echter wel wat zaken afgeleid worden uit het voorkomen van verkoolde plantenresten in VNR. 19 (S19) en VNR. 21 (S11).

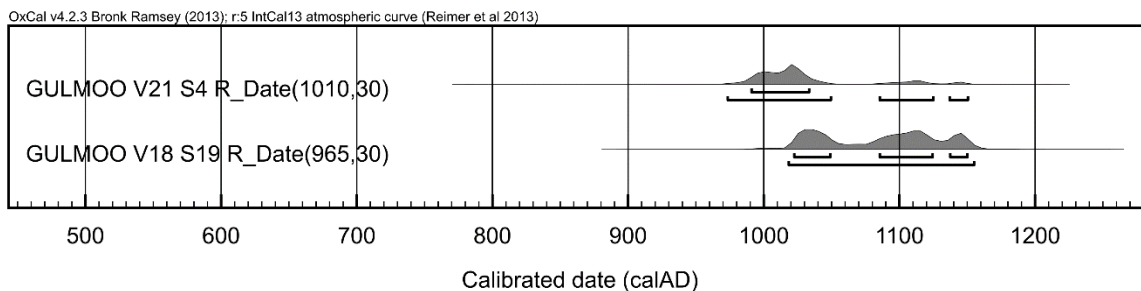
Het enige cultuurgewas waarvan resten zijn teruggevonden is mispel. Mispelaars zijn grote struiken of kleine bomen, die vruchten produceren die eruit zien als grote, bruine rozenbottels. De vruchten kunnen pas gegeten worden als ze bijna rot zijn. Ze worden in (post)midleeeuwse contexten vaak gevonden. Maar van nature komt deze boomsoort in Vlaanderen niet voor. Ze is afkomstig uit het gebied rond de Zwarte Zee en de Kaspische Zee. Ze verschijnen omstreeks de Karolingische periode in onze regio (dit komt goed overeen met de datering van de site). Tegenwoordig zijn mispels nog te vinden in oude hagen rond boerderijen en aan bosranden.

Nog werden zaden gevonden van wilde planten, die vaak voorkomen op natte, vaak modderige plaatsen. Het gaat om waterpeper, tandzaad en watermuur. Het lage aantal laat echter niet toe om te betrouwbare uitspraken te doen over de milieuomstandigheden binnen het projectgebied. Het is wel duidelijk dat er sprake is van voedselrijke, natte, modderige omstandigheden in de buurt van het projectgebied.

Er zijn verschillende lichamen gevonden van een schimmel met de naam zwarte peperkorrelzwam. Onder grond vormt deze een symbiose met wortels van tal van houten gewassen. Deze schimmel vormt een goede partner van jonge bomen in pioniersvegetaties en van volwassen bomen in stressrijke omstandigheden. Ook op heidewortels kan de schimmel worden aangetroffen. De vondst van dergelijke vruchtlichamen zou kunnen betekenen er zich bos of heide bevond ter hoogte van het projectgebied vooraleer het werd in gebruik genomen als erf of nederzetting.³³

2.3.3.2 Beschrijving van de uitwerkingsmethoden

Zoals hierboven vermeld werden enkel dateringen bekomen, de overige onderzoeken konden niet worden uitgevoerd omwille van de ongeschiktheid van de stalen. De stalen voor datering werden uitgezeefd, waarna het selecteerde houtskool werd opgestuurd naar Poznan voor datering.

Figuur 56: Resultaat van de ¹⁴C-dateringen.

2.3.3.3 Beschrijving van de vondsten die op basis van selectie bij het assessment verder onderzocht werden

Uit de verschillende paalsporen en één van de greppels kon aardewerk worden gerecupereerd. Dit aardewerk werd bestudeerd en enkele van de scherven werden nadien ingetekend op millimeter papier en ook gedigitaliseerd (cfr. assessment).

Uit enkele van de paalsporen die deel uitmaken van het gebouw werden stalen genomen voor verder natuurwetenschappelijk onderzoek in verband met het verkrijgen van een absolute datering.

³³ Van Haaster 2020, 6-9.

2.3.3.4 Beschrijving en analyse van de vondstcategorieën

Het aardewerk werd voorgelegd aan Prof. Dr. W. de Clercq van de Vakgroep Archeologie aan de Universiteit van Gent. Het materiaal werd verder bestudeerd door Marie Lefere en ingetekend en gedigitaliseerd door A.C. van den Dorpel en F. Slabbinck. Alle vondsten werden geteld en gewogen en in een splitslijst ingevoerd. Tijdens het veldwerk werden alle vondsten reeds voorzien van een vondstenkaartje en deze werden op hun exacte locatie ingemeten met behulp van een RTS. Alle vondsten werden correct verpakt volgens vondstcategorie. Tijdens de opgraving werd zowel aardewerk als keramisch bouw materiaal aangetroffen.

2.3.3.5 Beschrijving van de typologische, chronologische en ruimtelijke indeling van de vondsten

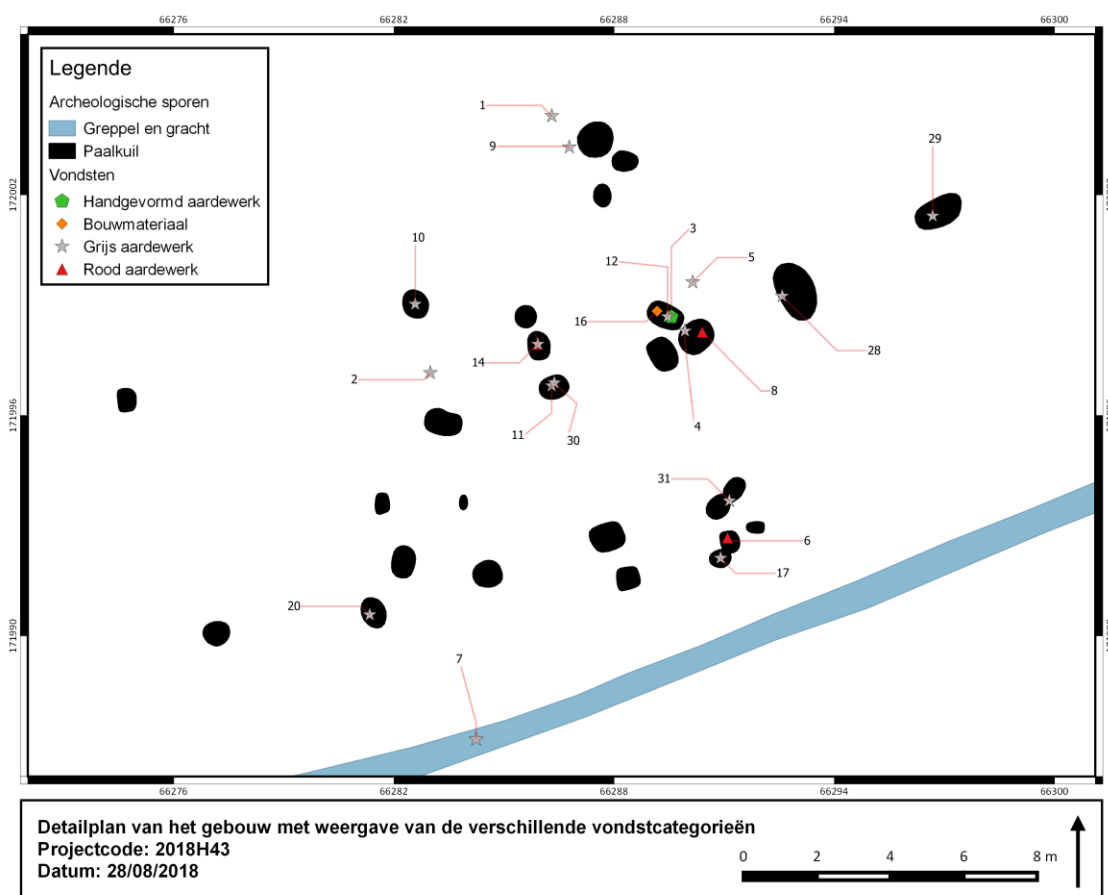
Zoals eerder aangegeven werden vondsten aangetroffen die kunnen gedateerd worden in de vroege tot volle middeleeuwen. Er werd zowel oxiderend als reducerend aardewerk aangetroffen, het aandeel reducerend is echter veel groter dan het aandeel oxiderend. Bij het reducerend gebakken aardewerk hoort ook handgevormd aardewerk, vandaar de datering in de vroege middeleeuwen.

Code	Categorie	Aantal
AW	Aardewerk	19
BOUW	Keramisch bouw materiaal	1
MHK	Houtskoolmonster	11

Tabel 8: Overzicht en aantallen van de verschillende vondstcategorieën.

Het betreft voornamelijk aardewerk. Hierbij beslaat de grootste categorie grijs gebakken aardewerk dat in de periode van de volle middeleeuwen kan gedateerd worden. Zoals vermeld bij het assessment is het niet altijd even duidelijk of de scherven volledig handgevormd zijn of er al reeds gebruik werd gemaakt van al dan niet traag- of sneldraaiend pottenbakkerswiel. Er werden voornamelijk wandscherven aangetroffen waardoor deze niet kunnen toegewezen worden aan een bepaald vormtype. De enkele aangetroffen randfragmenten zijn toe te wijzen aan kogelpotten. Één enkel exemplaar behoort vermoedelijk tot een kom. Er werden ook enkele wandscherven roodbakkend aardewerk aangetroffen, net zoals enkele wandscherven vermoedelijke *chaff-tempered ware*. Het aardewerk kan vermoedelijk gedateerd worden in de periode van de 9e tot 12e eeuw.

Verder werden nog 11 stalen genomen in functie van natuurwetenschappelijk onderzoek, dit met het oog op het bekomen van een absolute datering van het aangetroffen gebouw.

Figuur 57: Detailplan van het gebouw met weergave van de verschillende vondstcategorieën.

2.3.4 Datering en interpretatie van de archeologische site

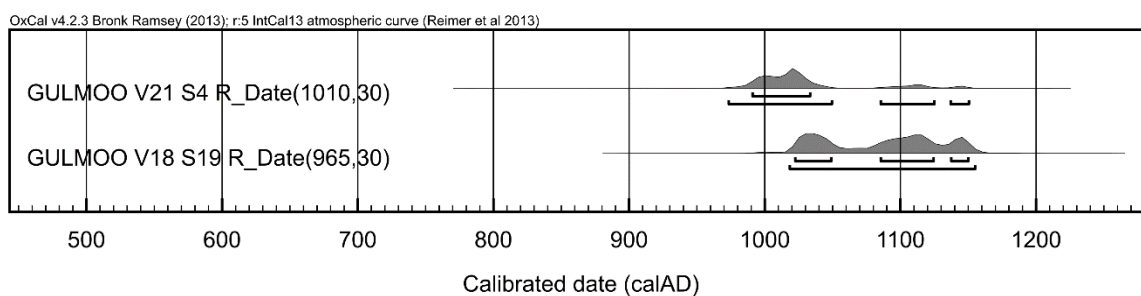
2.3.4.1 Relatieve datering op basis van het sporen- en vondstenbestand

Op basis van de aangetroffen sporen kan vastgesteld worden dat er zich ter hoogte van het Industrieplein te Gullegem-Moorsele een vermoedelijke gebouwplattegrond uit de periode van de vroege middeleeuwen bevindt. Deze datering kan verondersteld worden op basis van de structuur, alsook op basis van de vondsten.

2.3.4.2 Absolute datering op basis van de vondsten

Op basis van het uitgevoerde assessment op het aangetroffen aardewerk kan gesteld worden dat de site kan gedateerd worden in de periode tussen de 9^e en 12^e eeuw.

2.3.4.3 Absolute datering op basis van natuurwetenschappelijke dateringstechnieken

Figuur 58: Resultaat van de ¹⁴C-dateringen.

2 sporen konden worden weerhouden voor een datering, wat de site in de vroege tot het begin van de volle middeleeuwen dateert. De aangetroffen structuur behoort dan eerder tot de vroege middeleeuwen.

2.3.4.4 Absolute datering op basis van historische bronnen

Een absolute datering op basis van beschikbare historische bronnen kan voor de site niet gegeven worden. Op basis van historische bronnen kan gesteld worden dat Gullegem vermoedelijk bewoning kent vanaf de 11^e eeuw (gezien de eerste vermelding in 1066 als ‘Goedlinchehem’). Echter duidelijke sporen zijn hiervan tot hiertoe nog niet aangetroffen. Vermoedelijk was er omstreeks deze periode reeds kleinschalige bewoning in de streek waardoor er zich ter hoogte van het projectgebied mogelijk een klein erf bevond. Binnen het projectgebied kon dan een structuur behorende tot dit erf worden opgegraven.

Op 19 oktober 1914 trokken Duitse troepen van Heule naar Moorsele door Gullegem. De oorlog bracht Gullegem aanzienlijke schade toe. Gullegem wordt vanaf 1917 ingericht als een militaire hoofdplaats. Er werd een voorlopig soldatenkerkhof aangelegd in de Koningin Fabiolalaan, dat na de oorlog wordt bebouwd.

2.3.4.5 Tafonomische opbouw en formatie van de archeologische site

Het projectgebied te Gullegem-Moorsele bevat een archeologische site. Zowel tijdens het vooronderzoek als tijdens de opgraving kon worden vastgesteld dat de bewaring van de archeologische sporen eerder fragiel was. De sporen zijn maar zeer ondiep bewaard gebleven, mogelijk zijn ook niet alle sporen bewaard gebleven, waardoor mogelijk bepaalde structuren of sporencombinaties niet of onvoldoende konden worden herkend. Ook bij de vondsten is duidelijk dat ze te lijden hebben gehad onder de langdurige aanwezigheid in de bodem. Een groot deel van de vondsten vertonen verwerkingssporen.

2.3.5 Synthese

2.3.5.1 Gemotiveerde interpretatie van de vondsten, vondstcategorieën, sporen, spoorcombinaties, spoorcategorieën, archeologische structuren, en activiteitenzones

Tijdens de opgraving werden sporen aangetroffen uit de vroege, volle middeleeuwen en recentere periodes. Alle sporen kunnen gedateerd worden in de vroege tot volle middeleeuwen. Uit de periode van de vroege middeleeuwen kon een structuur herkend worden, mogelijk gaat het een bijgebouw of een kleiner woonhuis. Uit de recente periode betreft het enkele verstoringsen en recente drainagegreppels.

Tijdens de opgraving werden duidelijk sporen vastgesteld van bewoning op de site ter hoogte van de Westlaan te Gullegem-Moorsele. Dit uit zich in de aanwezigheid van een gebouwplattegrond in Werkput 1. Het betreft een deels drieschepig houten gebouw uit de vroege middeleeuwen. De structuur is echter niet volledig bewaard gebleven, aangezien het archeologisch vlak zich vrij dicht onder het maaiveld bevindt. Andere duidelijke sporen die wijzen op bewoning werden niet aangetroffen. Er werden ook nog enkele greppels aangetroffen, waarvan 1 vermoedelijk overeenkomt met een percelering zichtbaar op de Ferrariskaart. De overige greppels kunnen vermoedelijk geïnterpreteerd worden als drainage- of afwateringsgreppels.

2.3.5.2 Confrontatie van de bevindingen met eerder uitgevoerd onderzoek

Tijdens het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek werd een site met een mogelijke gebouwplattegrond uit de vroege tot volle middeleeuwen aangesneden, dit werd bevestigd door het uitgevoerde vervolgonderzoek.

2.3.5.3 Verwachtingen ten aanzien van nog niet opgegraven archeologisch erfgoed op het onderzochte terrein

Tijdens de opgraving werd de advieszone zoals aangegeven in het verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek volledig onderzocht, op die manier zal er zich binnen het opgravingsterrein geen archeologisch erfgoed meer bevinden.

2.3.5.4 Besluit

Tijdens de opgraving uitgevoerd aan het Industrieplein te Gullgem-Moorsele werden verschillende sporen aangetroffen die gedateerd kunnen worden in de periode van de vroege tot volle middeleeuwen. Centraal binnen het projectgebied werd een gebouwplattegrond aangesneden bestaande uit verschillende paalsporen. Deze gebouwplattegrond is echter niet volledig. Omwille van een reeds verstoord bodemprofiel bevonden de archeologisch relevante sporen zich onmiddellijk onder de A-horizont. Hierdoor waren de nog aanwezige paalsporen vrij ondiep bewaard gebleven. Dit betekent ook dat mogelijk enkele ondiepe paalkuilen niet meer bewaard gebleven zijn. Een deel van het gebouw vertoont een drieschepige structuur, het is echter niet met zekerheid vast te stellen of dit voor het volledige gebouw het geval was of enkel het oostelijke deel zoals vastgesteld tijdens de opgraving. Het is goed mogelijk dat niet alle paalsporen van de structuur bewaard zijn gebleven. De nog aangetroffen sporen waren ook meestal niet erg diep bewaard. Aan de zuidzijde van het gebouw bevindt zich een greppel, die vermoedelijk ook zichtbaar is op de kaart van Ferraris, dus het kan ook gaan om een vorm van percelering. De overige 4 aangetroffen greppels kunnen niet in verband gebracht worden met enige vorm van percelering en moeten vermoedelijk gezien worden als drainage of afwateringsgreppels. Verder werden op het terrein nog 2 kuilen aangetroffen en enkele losse (paal)sporen. Één van de kuilen kon niet worden onderzocht aangezien deze doorsneden werd door 2 drainagegreppels. De kuilen en overige paalsporen kunnen eveneens niet onmiddellijk in verband gebracht worden met de aanwezige structuur.

2.3.5.5 Belang en betekenis van de archeologische site binnen de bestaande kennis

Deze site kan een belangrijke aanvulling vormen over de kennis van vroege tot volmiddeleeuwse rurale nederzettingen in West-Vlaanderen en in het algemeen. Daarnaast moet de opgraving en haar resultaten ook gezien worden in verband met de lokale geschiedenis van Gullegem, Moorsele en Wevelgem zelf.

2.3.5.6 Zones waar geen archeologisch erfgoed aanwezig is.

Zoals eerder aangegeven werd de volledige advieszone opgegraven. Bijgevolg zijn er binnen het projectgebied geen zones waar nog archeologisch erfgoed wordt verwacht.

2.3.6 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Bij het verder uitwerken van deze opgraving en het schrijven van het eindrapport is het noodzakelijk dat er op de volgende onderzoeksvragen, gesteld voorafgaand aan de opgraving een antwoord wordt geformuleerd³⁴:

Gebouwplattegrond

- Typologie?
Het betreft vermoedelijk een deels drieschepig gebouw, dat op basis van uitzicht en vondstmateriaal gedateerd kan worden in de vroege middeleeuwen. Het kan niet met zekerheid aangetoond worden of de structuur al dan niet volledig drieschepig was. Mogelijk was enkel het oostelijk deel drieschepig met als bedoeling een verhoogd dak of extra verdieping te creëren. Het is echter evengoed mogelijk dat de volledige structuur ooit drieschepig was en dat niet alle paalsporen bewaard zijn gebleven. Vermoedelijk gaat het om een klein woonhuis voor een kernfamilie of een bijgebouw met een andere functie (bijvoorbeeld een stal of schuur met een extra opslag in de hoogte).
- Datering?
Op basis van het aangetroffen aardewerk kan de structuur in de periode van de vroege middeleeuwen gedateerd worden. Dit wordt bevestigd door een ¹⁴C-datering.
- Bouwtechnieken?
Vermoedelijk werd het gebouw opgetrokken uit houten palen. De nog aanwezige restanten zijn maar zeer ondiep bewaard gebleven.
- Functie?
Vermoedelijk gaat het om een klein woonhuis voor een kernfamilie of een bijgebouw met een andere functie (bijvoorbeeld een stal of schuur met een extra opslag in de hoogte). De exacte functie is niet duidelijk.
- Fasering?
Er is geen onmiddellijke fasering op te merken.
- Omvang?
Het gebouw heeft een minimale lengte van 6,5 m en een mogelijke breedte van 6,5 m. De exacte omvang kan niet met zekerheid bepaald worden, aangezien niet alle paalsporen van deze structuur werden teruggevonden omwille van bodemkundige omstandigheden.
- Relatie met andere kuilen, greppel en gracht?
Er werden enkele andere mogelijke (paal)kuilen in de onmiddellijke nabijheid gevonden en één greppel, S26. Deze greppel bevindt zich langs de zuidelijke zijde van de structuur en heeft dezelfde oriëntatie. Vermoedelijk gaat het om een perceleringsgreppel (zoals zichtbaar op kaartmateriaal). Andere sporen die in relatie staan tot deze structuur of het eventueel bijbehorende erf werden niet aangetroffen. De overige aangetroffen (paal)kuilen kunnen niet onmiddellijk in

³⁴ Polfliet, Slabbinck & De Decker 2018,

relatie gebracht worden tot het gebouw of gelinkt worden aan een andere structuur of sporencombinatie.

Kuilen (paal)sporen, greppel en gracht

- Relatie met gebouwplattegrond?
Er werden 2 kuilen, 12 (paal)sporen en 5 greppels aangetroffen. Van de 2 kuilen kan niet worden aangetoond of ze al dan niet een relatie hadden tot de aangetroffen structuur. Van 1 van de 5 greppels kan een mogelijke relatie aangetoond worden, aangezien deze er zich vlakbij bevindt en een gelijkaardige oriëntatie heeft. Deze relatie kan echter niet met zekerheid aangetoond worden. Ook de link met de overige aangetroffen greppels is niet duidelijk. Vermoedelijk gaat het om afwaterings- of drainagegreppels. Ze kunnen een gelijkaardige datering als de structuur hebben maar het ontbreken van vondstmateriaal kan dit noch bevestigen noch ontkrachten. De aangetroffen (paal)kuilen kunnen ook niet gelinkt worden aan de plattegrond, alsook niet aan een andere structuur of sporencombinatie.
- Datering?
In 1 van de greppels werd aardewerk aangetroffen. Het overige vondstmateriaal laat een datering toe in de vroege tot volle middeleeuwen.
- Functie?
Zoals eerder aangetoond gaat het vermoedelijk om afwaterings- of drainagegreppels. De functie van de kuilen is niet duidelijk, aangezien er maar 1 kon worden onderzocht door middel van een coupe.
- Fasering?
Zoals eerder aangegeven is er niet echt een duidelijke fasering zichtbaar. S34 en S33 liggen boven elkaar, andere sporen hebben geen overlap met elkaar. Enkel wordt S32 oversneden door 2 recente drainagegreppels.

2.3.7 Samenvatting van het onderzoek voor een gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van de aanleg van een vrachtwagenparking aan het Industrieplein te Gullegem-Moorsele (Gemeente Wevelgem) werd een bureaustudie (2016L131) en een proefsleuvenonderzoek (2018C158) uitgevoerd. Deze opgraving is de laatste stap in het archeologisch onderzoek. Op basis van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek kon worden vastgesteld dat er zich ter hoogte van een deel van de toekomstige vrachtwagenparking een archeologische site bevond, dit deel werd bijgevolg integraal opgegraven. Tijdens de uitgevoerde opgraving kon worden vastgesteld dat er zich een structuur, vermoedelijk een bijgebouw, uit de vroege middeleeuwen bevond. Deze structuur is echter mogelijk niet volledig bewaard gebleven. Op basis van een referentieprofiel kon worden vastgesteld dat de bovenste horizont het gevolg is van het regelmatig ploegen van het terrein, dit heeft er mede voor gezorgd dat een deel van het oorspronkelijke archeologische niveau reeds verdwenen is en dit resulteert in het feit dat enkel de diepere paalsporen bewaard zijn gebleven. Tijdens de opgraving was dit zichtbaar door het feit dat de volledige plattegrond niet kon worden gereconstrueerd. Op basis van de nog aanwezige paalsporen en het aangetroffen aardewerk kan een datering in de vroege tot volle middeleeuwen verondersteld worden. Gezien de kleine omvang van het terrein moet worden verondersteld dat andere delen van het erf, zoals hoofdgebouwen, andere bijgebouwen, waterhoudende structuren en eventuele erfomgrachtingen zich buiten het projectgebied zullen bevinden. Verder kan mogelijk één van de greppels in verband gebracht worden met het gebouw. Één van de greppels heeft dezelfde west-oost oriëntatie als het gebouw en bevindt zich

net ten zuiden ervan. Mogelijk heeft hij een afwaterende functie. Van de overige aangetroffen greppels is niet duidelijk of ze al dan niet te maken hebben met het gebouw, vermoedelijk hebben ze eerder een afwaterende of drainerende functie.

2.3.8 Samenvatting van het onderzoek voor een niet-gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van de aanleg van een vrachtwagenparking aan het Industrieplein te Gullegem-Moorsele (Gemeente Wevelgem) werd een bureaustudie (2016L131) en een proefsleuvenonderzoek (2018C158) uitgevoerd. Deze opgraving is de laatste stap in het archeologisch onderzoek. Op basis van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek kon worden vastgesteld dat er zich ter hoogte van een deel van de toekomstige vrachtwagenparking een archeologische site bevond, dit deel werd bijgevolg integraal opgegraven. Tijdens de uitgevoerde opgraving kon worden vastgesteld dat er zich een structuur, vermoedelijk een bijgebouw, uit de vroege middeleeuwen bevond. Deze structuur is echter mogelijk niet volledig bewaard gebleven. Op basis van een referentieprofiel kon worden vastgesteld dat de bovenste horizont het gevolg is van het regelmatig ploegen van het terrein, dit heeft er mede voor gezorgd dat een deel van het oorspronkelijke archeologische niveau reeds verdwenen is en dit resulteert in het feit dat enkel de diepere paalsporen bewaard zijn gebleven. Tijdens de opgraving was dit zichtbaar door het feit dat de volledige plattegrond niet kon worden gereconstrueerd. Op basis van de nog aanwezige paalsporen en het aangetroffen aardewerk kan een datering in de vroege tot volle middeleeuwen verondersteld worden. Gezien de kleine omvang van het terrein moet worden verondersteld dat andere delen van het erf, zoals hoofdgebouwen, andere bijgebouwen, waterhoudende structuren en eventuele erfomgrachtingen zich buiten het projectgebied zullen bevinden. Verder kan mogelijk één van de greppels in verband gebracht worden met het gebouw. Één van de greppels heeft dezelfde west-oost oriëntatie als het gebouw en bevindt zich net ten zuiden ervan. Mogelijk heeft hij een afwaterende functie. Van de overige aangetroffen greppels is niet duidelijk of ze al dan niet te maken hebben met het gebouw, vermoedelijk hebben ze eerder een afwaterende of drainerende functie.

2.4 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2018

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

COOLS, A., 2009, *Inpakken; een kunst. Het verpakken van archeologische vondsten*, Onroerend Erfgoed Brussel.

DE CLERCQ W., 2017, De houten boerderijbouw in het noordelijk deel van het graafschap Vlaanderen. Een cultureel-biografische verkenning in bouwtradities (ca. 500-1500 na Chr.), in De Groote K. & Ervynck A. (reds) *Gentse geschiedenissen ofte Nieuwe historiën uit de oudheid der stad en illustere plaatsen omtrent Gent*, Gent.

DE GROOTE K., 2014, *Middeleeuws aardewerk. Techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10^e-16^e eeuw)*, Relicta Monographieën 1, Brussel.

THYS, C., DE TOLLENAERE, J., & WILLAERT, A., 2016, *Industrieplein (Wevelgem, West-Vlaanderen) Archeologienota met uitgesteld traject Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek*, Brugge

THYS, C. & DE GRUYSE J., 2016, *Industrieplein (Wevelgem, West-Vlaanderen) Archeologienota met uitgesteld traject Deel 2: Programma van maatregelen*, Brugge.

POLFLIET, B., SLABBINCK, F. & DE DECKER, S., 2018, *Industrieplein (Wevelgem, West-Vlaanderen) Vooronderzoek met ingreep in de bodem (fase 1), Verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek*, Brugge.

POLFLIET, B. & THYS, C., 2018, *Industrieplein (Wevelgem, West-Vlaanderen) Vooronderzoek met ingreep in de bodem (fase 1), Programma van maatregelen*, Brugge.

VAN HAASTER H., 2020, *Archeobotanisch onderzoek aan enkele middeleeuwse grondsporen op het Industrieplein van Gullegem-Moorsele (West-Vlaanderen)*. Onuitgegeven rapport, BIAXaal 1304, Zaandam.

2.5 Bijlagen

2.5.1 Plannenlijst

Plannummer	1
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Projectgebied en opgravingszone
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/08/2018
Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Projectgebied weergegeven op topografische kaart
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/08/2018
Plannummer	3
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Thematische kaart proefsleuven
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	4
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Weergave sleuvenplan met advieszone
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018

Plannummer	5
Type plan	Grondplan
Onderwerp plan	Geplande werken
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ongekend
Plannummer	6
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Voorstel puttenplan
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/08/2018
Plannummer	7
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Aangelegde werkputten
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/08/2018
Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele landschappenkaart
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische kaart
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	10
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartaire Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	11
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Bodemtypes
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	12

Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Bodemerosiekaart
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	13
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Profielen weergegeven op bodemkaart
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/08/2018
Plannummer	14
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Projectgebied weergegeven op DHMV
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	15
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Projectgebied met verschillende waterlopen weergegeven op DHMV
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Projectgebied weergegeven op Ferrariskaart
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	17
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Projectgebied weergegeven op Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	18
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Projectgebied weergegeven op Poppkaart
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018

Plannummer	19
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Allesporenkaart proefsleuvenonderzoek
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	20
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Sleuvenplan met aanduiding advieszone
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	23/08/2018
Plannummer	21
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Aanduiding van CAI op DHMV
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	27/08/2018
Plannummer	22
Type plan	Thematische kaart
Onderwerp plan	Thematische kaart met weergave van drainages
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/08/2018
Plannummer	21
Type plan	Thematische kaart
Onderwerp plan	Detail met grondplan gebouw
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/08/2018
Plannummer	22
Type plan	Thematische kaart
Onderwerp plan	Thematische kaart met weergave van de drainages
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/08/2018
Plannummer	23
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Opgravingsplan geprojecteerd op kaart van Ferraris
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal

Datum	28/08/2018
Plannummer	24
Type plan	Thematische kaart
Onderwerp plan	Detailplan gebouw met weergaven van de vondsten
Aanmaakschaal	Ongekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	28/08/2018

2.5.2 Fotolijst

Zie Bijlage 2.

2.5.3 Sporenlijst

Zie Bijlage 3.

2.5.4 Vondsten- en Stalenlijst

Zie Bijlage 4 en 5.

2.5.5 Skeletformulieren

Niet van toepassing

2.5.6 Conservatierapport

Niet van toepassing

2.5.7 Resultaten van het aardkundige en natuurwetenschappelijk onderzoek

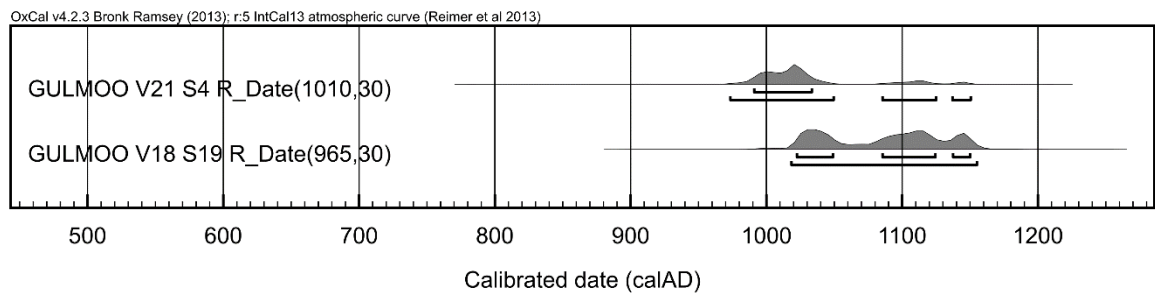
2.5.7.1 Aardkundig onderzoek

Zit verwerkt in het rapport (zie 2.3.1.3.)

2.5.7.2 Natuurwetenschappelijk onderzoek

Zit verwerkt in het rapport (zie 2.3.3.1.)

Zie Bijlage 1.

Figuur 59: Grafiek met gecalibreerde dateringen

Results of calibration of 14C dates – order 16415/20.

Given are intervals of calendar age, where the true ages of the samples encompass with the probability of ca. 68% and ca. 95%. The calibration was made with the OxCal software.

OxCal v4.2.3 Bronk Ramsey (2013); r:5

IntCal13 atmospheric curve (Reimer et al 2013)

GULMOO V21 S4 R_Date(1010,30)

68.2% probability

991AD (68.2%) 1033AD

95.4% probability

973AD (82.4%) 1049AD

1085AD (10.4%) 1125AD

1137AD (2.6%) 1150AD

GULMOO V18 S19 R_Date(965,30)

68.2% probability

1022AD (25.2%) 1049AD

1085AD (33.3%) 1124AD

1137AD (9.7%) 1150AD

95.4% probability

1018AD (95.4%) 1155AD

2.5.7.3 Profielbeschrijvingen van de referentieprofielen met foto's

In functie van de analyse van de bodemopbouw werden tijdens de opgraving 3 bodemprofielen geregistreerd. Deze profielen zullen beschreven worden conform de FAO guidelines for soil description, de richtlijnen van de Databank Ondergrond Vlaanderen en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems werden gedetermineerd volgens het Belgisch bodemclassificatiesysteem.

Figuur 60: Opgravingsplan weergegeven op de bodemkaart met aanduiding van de geplaatste profielen.

De geplaatste profielen kunnen besproken worden onder 1 referentieprofiel. Hiervoor wordt profiel 2 gekozen.

GUMO-18 _ 2018H43: Put 1, Vlak 1, Profiel 2

Figuur 61: Zicht op profiel 2 vanuit het oosten.

De A-horizont heeft een dikte van ongeveer 40 cm en bestaat uit donkerbruine leem, hierin komen nog inclusies voor baksteen. Daaronder bevindt zich onmiddellijk de moederbodem, bestaande uit een gele leem. Op een diepte van ongeveer 1 m onder het maaiveld begint de C2-horizont die veel kleiiger is en een groene kleur heeft. Dit komt overeen met hetgeen te lezen is op de verschillende bodem- en geologische kaarten.